Ն՝ 1221 — 1881 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 10 ԲԷՆՋՇԷՆՊԻԷ — ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ՄԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Մէջիտիյէ 20 ղրուշտան

ՕԹԱՄՊՕԼ ԻԶԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . 150 ղղ.
Ալթը այլըգ . . . . 80 »
Իւչ այլըգ . . . . 40 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻԶԻՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունճագ-լար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . 200 ղղ.
Ալթը այլըգ . . . . 100 »

20 Բարա

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՑԻ ՀԱՄԻ ԵՎ ԷՎՄԻ ԴԱԶԷԹԱՆ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա. Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ.
2 մէ 3ի ՀՀՆ սահիֆէլէրէ 6 ղղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Չիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։

Մէվատտը նաֆիայա տայիր պէնտլէր մէճմանէն գապուլ օլունճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանագ։

20 Բարա

Իտարէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօղէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեափֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիպի, ի՝քեափֆէյի մէքեաթիպին տախի անը նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 10 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Տաինլէր վէքիլէրի իլէ Օսմանլը մուրախթասլարը պէյնինտէ ճէրէեան իթմէքտէ օլան միւզաքերաթտա։ էն զիյատ ճահ իսթիլահ թէէվնանթ մատտէսի օլաճաղը գանն օլունուր իքէն, վ-էրէն մալիւմանթնա կէօրէ, օ խուսուստա տախի իսթիլահ չըգմահաճաղը ըէվիչի հալտէն անլաշըլմագտա իսիր։

—

Տիւնքի Լէվանտա աթիտէքի ֆէրա օգունմուշ տըր.

«Շու սօն պիր գաչ հաֆթալար զարֆընտա էսհամը Օսմանիյէ միլթէմատիյէն մէմէքէթիմիզտէն իսրաճ օլունմուշ տըր։ Մէմալիքի Օսմանիյէտէ։ չիմտի ճիզի պիր մըգտար էսհամ պուլունմագտա տըր։ Եպգընտա թահվիլաթ համիլէրիյէ պիր սուրէթը թէսվիյէ գարարլաշըպ, մէրգուման ասհապը թահվիլաթա սէնէվի պիր միլեօնտան գիյատ պիր մէպլաղ թէէտիյէ օլունճագ տըր։ Տուլունը Օսմանիյէ թահվիլաթը՝ էնէպիէը եէտլէրինտէ պուլունտուղունտան, մէպլաղը մէզգիւր մէմէքէթիմիզտէն չգգըպ, եէրինէ հիչ պիր չեյ կէլմէյէճէք տիր։ Էկէր, իթթիխազ օլունան թէտապիր մաթլուպա մուվաֆֆըգ պուլունուր իսէ, Պապը Ալի սէնէվի պու գատար մէպլաղ վէրմէքլէ պաշգա պիր չեյ գաղանմայըպ։ իլա իթիպարը մալիսի տօլայըտան քէսպը հայաթ իտէճէք տիր։ լաքին հէր նէ տէ օլսա, պիր միլեօն վէ տահա գիյատէ ազչէ մէմէքէթտէն կիտուպ, պուլնա պէտէլ հիչ պիր չեյ կէլմէյէճէք տիր։

Թիւրքիանըն թիճարէթինտէ տէ զաթէն միւվազէնէ եօգտըր, զիրա թիւրքիտա իսրաճաթտան գիյատէ իտտիլաթ վուգու պուլուր։ իմտի թահվիլաթ համիլէրինէ սէնէվի վէրիլէճէք մէպլաղը մէզպուր նա՞սըլ թէէտիյէ օլունաճագ տըր։ Թիւրքիա հէր սէնէ միլեօնլարճա ֆարիզ վէրտիկինտէ, մէմէքէթտէն իսրաճ օլունան ալթունլարա պէտէլ սէնէվի իսթիգրազլար ագա օլունուր իտի։ իշպու ֆէնա ուսուլ՝ եէնիտէն թէէսիս իթմէք իսթէնիլսէ պիլէ, արթըգ միմքինսիզ տիր։ իմտի սէնէվի պիր միլեօն ալթուն միւլքիմիզտէն խարիճէ նա՞սըլ կէօնտէրիլէպիլէճէք տիր։ Միւլքիմիզին իշպու զայպա թէհամմիւլ իթմէսի իչիւն պաշգա պիր չարէ օյմայըպ, անճագ ճան ու մալ թէէմին օլունարագ վէ իտարէ իսլահ իտիլէրէք միւլքին հաբլթընը չօղալթմալը, էյի եօլլար եարըմալը, պիր թարաֆտան սէնայի թէչվիգ օլունմալը վէ տիկէր թարաֆտան մահսուլաթը տախիլիյէնին հեր նէրէեէ օլուր իսէ կէօթիւրիլմէսինէ միւսաատ օլունմալը տըր։ Պունլար գօլայ, ֆագաթ բէք ճիտտի չէ յէր տիր։»

—

Տէրսաատէթ ավաէթի միւնասէպէթիյէ, կէչէն բազար կիւնիւ էօյլէսէն սօնրա հուզուրը Շահանէեէ տուխու։ իտէն Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Թիսօ ճէնապէրի՝ զաթը հազրէթը Շէհրիեարի իլէ վուգու պուլան միւլազաթընտա, հիւքիւմէթը մէթպուսընին թարապլուս հագգընտաքի նիյաթը միւսալէմէթքարանէսինէ տիր զաթը հազրէթը բատիչահիյէ պաղը թէմինաթ իթա իթմիշ տիր։

—

Ցօլմա Պաղչէ էօնիւնտէ լէնկէրէնտաղ օլան պիր վաբօր տիւն ռապահ հարէքէթէ միւհէյեա պուլունմագտա իսի։

Րիվայէթ օլունտուղունա կէօրէ, պիր մէմուրիյէթը մախսուսէյէ թային իտիլմիշ օլան պէյիւք պիր մէմուր վաբօրը մէզգիւրէ բաքիպ օլաճագ վէ պու վաբօր մէմուրը մուամիլէյհի մահալինէ չըգարտըգտան ոօնդրա Պահրը Սէֆիտէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք տիր։

Հէր նէ գատար մէզքիւր վաբօրը՝ կիտէճէյի մահալի պիլմէզ իսէք տէ, Մաթաբան պրուունտան կէչմէսինէ տէ ինանամայըզ։

(Մ՝ոնոզ.)

—

Տիւնքի Ֆոր դէ Պոսը իլէ սայիր կազէթալար խարճիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի միսսթէչարը Տատեան ցարութիւն էֆէնտի հազրէթլէրինէ իսթիֆա իթթիկինի հէր նէ գատար եաղմըշլար իսէ տէ, թահգիգաթը մախսուսէսիվէ կէօրէ, չայիսի մէզքիւրէնին ասլու էսասը եօգ տըր։

—

Բուսճուգ իլէ վարնա արասընտաքի շըմէնտիֆէր մատտէսի քէսպը էհէմմիյէթի իթմէքտէ օլուպ, մէզքիւր շըմէնտիֆէր սէնէտաթը համիլէրինին պու քէրրէ Լոնտրատա վուգու պուլան իհթիմամ մախսուսունտա, պու մատտէյէ ֆէվգէլհա էհէմմիյէթ վէրիլմիշ տիր։

Միւզաքէրաթը մէզքիւրէնին էհէմմիյէթլի օլմասը իլէ պէրաբէր, զարիպլիի տախի կէօրիւլմիշ տիր։ Ասհապը սէնէտաթ դիքը օլուանն շըմէնտիֆէրին Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան տէվլէթը Օսմանիյէյէ թէրք օլունմասը բէյինտէ պուլունույօրլար իմիշ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Մէճլիսի այան վէ տիվանը մուհասէպաթ ազասընտան Ն. ը Գասթրօ պէյ՝ իշպու մէմուրիյէթլէրտէն իսթիֆասընը վէրմիշ տիր։

Պու խթիֆանըն սէպէպի՝ մուամիլէյհ Գասթրօ պէյին նամիզանլըղընտան նայի թէպտիլը ապու հէվա զրմինտա Էվրօբայա կիթմէք իւզրէ պիր գաչ այ իչիւն մէէզուսունտէ թալէպ իտուպ, պու մէէզուսունիյէթին քէնտիսինէ վէրիլ մէմէսի իմիշ։

—Օապզգ Հարէմը-Շերիֆ միւտիրի Ահմէտ Ամա պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին Հալէպ վիլայէթի էվգաֆ մուհասպէճիլիյինէ թաւերին պույրուլմուշ տըր։

—Բօսթախանէ միւֆէթթիշի Մուրատ էֆէնտինին՝ վագթը իլէ իրթիքեապ վէ իխթիլալարընը մէյտանա գօյմուշ օլտուղու բօսթախանէ հէյեթը մէմուրինի իլէ ալէնէն մուհաքէմէ օլունմագ թալէպինտէ օլտուղու վէ օլ պապտէ թէչպիսսաթտա պուլունտուղու մէսմաս տըր։

—Շամ էվգաֆը մէվճուտսիսնէն թէտգիգի իչիւն մահալինտէ պիր մէճլիսը մախսուս ինդատ իթմիշ տիր։

—Պէնկազիտէն խարիճէ պուղտայ իխրաճը մէմուրիյէթինին բէֆու իլղա գէլընտըղը բէսմէն իլան օլունմուշ տըր։

—Օէլանիքտէն Թէրճէմանը Հաֆէզոնա եազըլան պիր մէքթուպա կէօրէ, Ավրաթ Հիսարը գաղասը Բուլմաբրընտան պիր թագըմը Օրթաօգա մէզհէպինի թէրը իլէ Գաթօլիք օյուսյօրլար իմիշ։ Պունլարտան պիր թագըմը միւսլլահէն մահալը մէզքիւր քիրիսթոսինէ հիւճիւմ իթմիշլէր վէ օրթաօգալարը քիլիսէտէն թարտ էդիմիշլէր իմիշ։

—Ղէլանիքտէն եազըլտըղընա կէօրէ, էյգըեա թաագիպինէ մէմուր Օէլամի բաշա՝ Աթինատա թահսիլի իւմ իթմիշ օլուպ պէշ ալթը լիրանա աշինա պուլունան վէ ազ մըգտարտա արգատաշ իլէ էյգըեաղրա իթմէքտէ օլան բանայօթ նամ բէիսը էյգըեայը պիր տիրլիւ տերտէաթ իտէմէտիյինտէն, նիհայէթ պիր թարաֆը բում մէթրօբօլիտի թարաֆընտան բումվա վէ տիկէր թարաֆը քէնտի թարաֆընտան թիւրքճէ եազըլը պիր իսթիմանամէ կէնտէրէրէք մէրգում բանայօթու էլտէ իթմիշ, վէ քէնտիսինտէն քէֆիլ իսթէնիլէրէք, մուգատտէմա քէնտիսինին հայտուտլար էլինտէն գուրթարմըշ օլտուղու բուսուսմաթ մէմուրու Հասան էֆէնտի քէֆիլ օլմուշ իսէ տէ, քէֆիյէթ Օսթամպօլա եազըլարագ իշ սէրէնճէմէտէ գալմըշ օլտուղունտան, պու հալ էյգըբյաի սարրէյէ սուի թէէսիր իթմիշ, վէ Սէլանիք բրմսթրմի իչիւն թաշ չըգարմագ իւզրէ չէհրտէն հարէքէթ իտէն պիր Ավսթրիալը միւհէնտիսի էյգրեա տաղա գաչբրարագ, թախլիյէի սէպիլի իչիւն եա 50000 լիրա վէ եախօտ Սէլանիք հապսխանէսինտէ մահպուս պուլունան մէրգում բանայօթուն խէլաբընը թալէպ իտիյօրլար իմիշ։

—Սրբպահ սէֆարէթխանէսինին պիրինճի սրբքաթիպի տիւն ագշամ կէճ վագթ Պէյիւք ատատա պիր թէլէկրաֆ ախպ իտուպ, ալէյհաճէլէ Հէյպէլի ատասընտա միւթէմէքքին Սրբպահ սէֆիրինէ կէօթիրմիշ օլտուղունտան, սէֆիր տախի թէլէկրաֆը մէզքիւրը ալրը ալմազ սաաթ օն իքի բատտէլերինտէ պիր գալրա բաքիպէն զէվճէսի վէ մուֆտի էյէ սրբքաթիպէ պէտապէր Պէյօղլունա էնմիշ տիր։

Թէլէկրաֆըն միւնտէրիճաթը հագգընտա մալիմաթ ալընմամըշ տըր։

—Մէ-ռէյա նամ պէյլիք վաբօրու՝ էվվելքի կիւն Ադէնիզէ միւթէվէճճիհէն Ցէրսատտէթտէն հարէքէթ իլլէմիշ տիր։

—Մըսըր գաբու քէթխիւտասը էսպագ Հաֆի Հիւսամէտտին էֆէնտի հազրէթլէրինին Յուլթան Պայազիտ ճիվարընտա թավշանթաշընտա քեաֆն խանէսինէ էվվելքի կիւէ խբրսըզլար կիրէրէք, նագտ վէ զիգբյէթթ էշեա օլաբագ 800 լիրալըգ մըգտարը էշեա սըրգաթթ իթմիշլէր տիր։

—Բամազան կէճէլէրինին պիրինտէ էյուպ ճամիսինտէ նամազ էանասընտա եանըլմըշ օլան իմամ էֆէնտիյէ ճամիի մէզքիւրը սէր միւեզզինի իլէ մախտուտու իթալէի լիսանտա պուլունմուշ օյմաղլա, միւտտաիի ումումինին թալէպի իւզրինէ պու քէրրէ սէր միւեզզինի մումիսիյէ 15 կիւն վէ մախտուտու օն կիւն հապս եէղասընա հիւքմ օլունմուշլար տըր։

—Միւսաֆիրէթէն Ցէրսատտէթտէ պուլունան բրենս Նաբօլէօն՝ էվվէլքի կիւն Պրուսատա ազիմէթ իթմիշ տիր։

—Մէէլբէրտ Նո-ռէն նամ պէյլիք վաբօրու՝ Սէլանիքտէն իւչ թապուր սաքերի ալաղ ինէպօլուտա նագլ իթմէք վէ օրտան Պաթումա կիտէրէք Գարատէնիզ սէվահիրինէ մուհաֆիր կէթիրմէք իւզրէ պու կիւն լիմանըմըզտան հարէքէթ իթմիշ տիր։

—Վօլօստան կէլէն Լոռէը ճէռէա վէ ճիտտէտէն կէլէն Պէյրութ նամ պէյլիք վաբօրլարը՝ պէրաի թամիր թէրսանէ հավուզունա չէքիմիշլէր տիր։

—Իզմիտէ իւչ սաաթ մէսաֆէտէ վագը Զինի նամ մահալտէ մանտալարա պիր նէվ խասթալըգ արիզ օլմուշ տըր։

—Թէրճէմանը Հաֆէզոնը պէտանը նա կէօրէ, կէչէն կիւն պիր մուհաֆիր չօճուղունըն Սիրբէճի խակէլէսինտէ զէմին իւզրինտէ կէօրտիւլիւ պիր խալգայը չըգարմագ իչիւն էթրաֆընը էչէլէտիլինի օրատտա պուլունան պաղը քիմ սէլէր կէօրէրէք, պունուն եէրէ կէօմիւլիւ պիր գացանըն գուլբու օլտուղունու անլամըշլար վէ մէզքիւր գացա զապբթա մաիրֆէթթիլէ իխրաճ օլունմուշ տըր։ Մէզքիւր գացանըն գաբուսու գաբալը օլտուղունտան, տէրունին տէ նէ պուլունտուղու մէճճուլ գալմըշ տըր։

Ամիտէքի ֆեզրա տիւնքի Վէքիտտա կէօրիւմուշ տիր։

«Պաղտատա տէմիր եօլ խաթթը նա տաիր մաթպասմըզա վէրիլէն մալիւմաթա կէօրէ, իզմիտ քէօրֆեզինտէն Պաղտատա գատար ինշասը հերքէս թարաֆընտան արզու վէ թասսավվուր օլունան ճէմիր եօլ խաթթը հագգընտա միւլզա իլզան գավամիմ գօմիսիոնու ըէսի վէքիլի իզզէթլու Պեարոս պէյ, Մաքկոսեան թարաֆընտան ճանիպը Պապը Ալիյէ պիթթագտիմ ումուրը նաֆիա գօմիսիոնը այիսինէ հեվալէ պույրուլմուշ օլան իսթիտա վէ մերպուլթէն պիր գըթա լայէհա միւնտերիճաթը թարաֆը տէվլէթտէն մէզքի իճրայա վազ օլունտուղու հալտէ, իրազինէ ճէլիլէեէ ասլա պարա օլմագըզընն խաթթը մէզքիւր մէյտանա կէլէրէք սըրֆ տէվլէթ մալի օլաճաղը կիպի, պու եօլտա խաթթըն ինշասընտան նաչի եէնէպի գումբանեարընը Մէտաախէթթընա իհթիյաճ գալմայաճագ իմիշ։ Լայէհի մէզքիւրէ գօմիսիոնը մէզքիւր ճանիպինտէն թահթը իթթինայա՝ ալընմըշ տըր։ Խաթթը մէզքիւրընը միւտտէթը ինշախէսի ճիհէթիտէ կէլինճէ, արզու պույրուլտուղու հալտէ, հէման պիր գաչ սէնէ զարֆընտա իքմալ օլունուպ, խիթամընտա իքի կիւնտէ Պաղտատա կիտիլէճէք տիր։ Ինատօլուսպահթը հագգընտա տէրքեաբ օլան արզուի ճիտտիյէ կէօրէ, չինքի խաթթը մէզքիւր Ինատօլուսն օրթասընտան աչըլաճագ օլտուղունտան, ըսլահթճա տախի պու խաթտան քիչլի իսթիֆատէ օլունաճաղը պէտիհի տիր։

«Յօղրուսու պու տէմիր եօլ խաթթը ինշա վէ իքմալ օլունտուղու հալտէ, մուամիլէյհ Պեարոս պէյ էֆէնտի պու իշին միւէսսիսի օրմագ սըֆթը իլէ հարզը չէրեֆ վէ մէֆխարէթ օլաճաղը վէ ումումի թարաֆընտան թէչէքքիւրթա միւսթահագգ պուլունաճաղը չիւպհէտէն ադատէ տիր։»

Թէօ. Էֆէնտի.—Ֆիլհագիգա մուամիլէյհ Մարկոսեան Պեարոս պէյ էֆէնտինին լայիհասը պալատէքի ֆըգրատա միւնտերիճ խասսիլի ֆարգրատա միւնտերիճ խասսիլի Սէնիյէ թարաֆընտան գտպուլ վէ թասսիգ պույրուլուր իսէ, միւլքու միւլքէթ բէք պէօյիւք պիր խըտմէթտէ պուլունմուշ օլաճաղընա կէօրէ, մուամիլէյհ Պեարոս պէյ էֆէնտի օլ հալտէ ումումըն թէ չէքքիւրթը ադիմէսինէ պիր հագգ գազանմըշ օլուր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՄԻԼԼԷԹ ՄԷՃԼԻՍԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

—

Պու կիւն սաաթ 3 բատտէլէրինտէ Միլլէթ մէճլիսի ումումիսի Գալաթա խորհրդարանընտաբաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին նախագահութիւնը վէ Մերեէմ—Գուլի Ցարութիւն էֆէնտինին Ատենապետութիւնը թահթընտա վէ 58 երեսփոխան հազրը օլտուղու հալտէ իճթիմա իթմիշ տիր։

Իւչիւնճի իճթիմանը մազպաթաը թասսիգ օլունտուգտան սօնրա, կէչէն իճթիմատէն գալմըշ օլան Գեր. Իզմիրեան Մատթէոս Եպիսկոպոսը Եսպաղը մուճիպէլի խսթիֆանամէսի թահթը միւզաքէրէեէ ալընըպ, պաղը երեսփոխանլար խսթիֆաի մէզքիւրը ըէտտինի թալէպ իթթիքլերի կիպի, տիկէր պաղըլարը տա խսթիֆաի մէզքիւրը մուճիպ օլան վագասի միւթէէսսիֆէնին գաբատրլմասընա չալըշմըշլար իսէ տէ, փափազեան Ստեփան էֆէնտի վագասի մէզքիւրէնին թէտգիգ ու թահգիգինի թէքլիֆ իթմիշ տիր։

Պու սըրասա Իփէքճեան էֆէնտի տախի միւղաքերէի մէզքիւրէեէ խիթամ վերիմէսինի վէ մէճլիսին էմնիյէթի իչիւն նիզամնամէի տախիլինին 96ընճը պէնտի իճրա օլունմասընը Ազգ. Վարչութիւնտան թալէպ իթմիշ տիր։

Եուսուֆեան էֆ. Ազգ. Վարչութիւն նամրնա իւրատը մէգալիլէ, մէճլիսին էմնիյէթի իչիւն Դիւանընն վարչութիւն իլէ միւզաքերէ իթթիկինի, վէ տուխուլիյէ պիէթի ուսուլինին եէնիտէն իհտտարնա վէ պու պապտէ պիր լայէհա թանզիմնէ գարար վերտիկինի պէտեան իթմիշ օլմաղլա, մէզքիւր լայէհա ճէտվէլը մէսալէ գայտ օլունմուշ տըր։

Պու գարար վերիլտիքտէն սօնրա, Ցնտեսական խորհրդական թարաֆընտան 80—81 սէնէսինին պիւտժէսի թագտիմ օլունտուղունտան էվրագը մէզքիւրէ Համարակալութիւն Դիւանընա իհտալէ օլունմուշ տըր։

Պատէհու Ստեփան փափազեան էֆէնտի՝ միւճէտտէտէն ինթիխապ օլունան երեսփոխանլարը թաստիգ բարօրթօսունը գրաթթընը թէքլիֆ իթմիշ իսէ տէ, Օրթա քեոյ երեսփոխանընը բարօրթօսը հէնուզ Նախաձեռնութիւն Դիւանընտան կէլմէմիշ օլտուղունտան, կէլէճէք իճթիմաճ թաալիզ օլունմուշ տըր։

Մայր եկեղեցինէ Միացեալ թաղլարը թարաֆընտան ինթիխապ օլունան երեսփոխանլարտան Տօգթօր Նշան Ա.լվազեան, Գեորգ Ա.յվազեան, Ստեփան Պէյլիքճեան վէ Յակոբ Եէմէնիճեան էֆէնտիլէր վէ Եէնի գաբուտան ինթիխապ օլունան Մկրտիչ Քիւրքճիխանլեան էֆէնտի թասսիգ օլունմուշլար տըր։

Թասսիգ ինթիխապաթը միւթէգիպ փափազեան Ստեփան էֆ. Միացեալ ընկերութիւնը Ազգ. Վարչութիւնա խապէր վերմէքսիզին վան վարժապետանոցընը գաբարտըղը տահիհ օլուպ սէնտիրտի պիր թէքլիֆնամէ արզ իթմիշ տիր։

Պատէհու Ս. Երուսաղէմ միաբանութիւնը թարաֆընտան 17 իմզա իլէ կէլէն պիր մահզէր մէճլիսէ թագտիմ օլունուպ, պու մահզէր վասէթասըլա վարչութիւնըն պիր գարարը ալէյհինտէ բրօթէսթօ իտիլմէքտէ իտի։ Գարարը մէզքիւր մուճիպինճէ վարչութիւն Աստուածատուր եպիսկոպոսը Ցիարպէքիրէ վէ Յակոբեան վահան վարդապետի Մուշ իրսալ իթթիկինի թէլէկրաֆիա խապէր վերմիշ օլտուղունտան. պու հալտէ վանքն միաբանութիւնը մուամէլաթընա միւտտաֆէք իթմիշ սայլըրըղընտան, մէզքիւր միաբանութիւն՝ պու մուամէլէ ալէյհինտէ բրօթէսթօ իթմիշ տիր։

Քէզալիք մահզէրը մէզքիւրտէ Երուսաղէմ Միաբանլարընտան Արժ. Դէւոնդ Վ. մէսէլէսի տախի զիքը օլունուպ, կիւյա պունուն սէպէպիդէ պալատէ զիքը օլունան իքի բուհանիլերին վանքտան թէպտա իտիլտիքլերի ալէյհինտէ տախի թէչէքքի օլունմուշ տըր։

Մահզէրը մէզքիւր գրաաթ օլունտուգտան սօնրա Եուսուֆեան էֆէնտի քէլամէ աղազ իտուպ, Երուսաղէմ միաբանութիւնը էվվէլա Պապը Ալիյէ միւրաճաաթ իտուպ, պատէհու մահզէրը մէզքիւրը Ազգ. Վարչութիւնա կէօնտերիկի իչիւն բէք կէճ գալմըշ օլտուղունը պէտեան իտիրէք, պու մահզէրին սէպէպը ապիսի պաշգա պիր չէյ օլմայըպ, եէնի նիզամնամէ մուճիպինճէ ելեւմտական տեսուչ թային օլունան Մ՝աքսուտեան Ղեւոնդ վարդապետին պիրտաէրինին Երուսաղէմտէ էվվէնմէք իսթէմէսինտէն նէչէթ իթմիշ օլտուղունը իֆատէ իյէմիշ տիր։

Այվազեան Աբրահամ էֆէնտի Եուսուֆեան էֆէնտինին մէգալէսինի գաթ իտէրէք, Ղեւոնդ վարդապետին պիրտաէրի օրատա էվվէլենտիրտէն սօնրա Շամա կիտէճէյինի պէտեան իթմիշ տիր։ Զիրա մէզքիւր վանքա պիր մաղարբաթ կէլմէմէք իչիւն միաբանլարընն հիչ պիր խըսըմ վէ ագրասասը էօթէտէն պէրու Երուսաղէմտէ էվվէնիպ օրատա եէրլէշէմէդ իմիշ։

Եուսուֆեան էֆ. մէգալէսինէ տէվամ իտէրէք, պէտեան իթմիշ տիր քի, Երուսաղէմ վանքընըն եէնի նիզամնամէսինտէ պէտչէ պիր հիւքմ պուլունմայըպ, Ղեւոնդ վարդապետ տէ կէրէք Ս. Երուսաղէմ բաթրիգի հագրէթլէրինին վէ կէրէք Ազգ. վարչութիւնըն էմնիյէթինի գազանմըշ պիր վարդապետ տիր վէ եալընըզ պու վարդապետ Երուսաղէմ վանքընըն մուհասէպաթընը թէսվիյէյէ միւգթիր տիր։

Մէճլիսին խիթամընա եօգրն Դիւան՝ մէպուսանտան միւթէվէֆա Քեշիշեան Համբարձում էֆէնտի գրեամ օլունմասընը թէքլիֆ իթմիշ օլմաղլա, ումում մէպուսան միւթէվէֆաի միւմթիյէսինին զիքրը ճէմիլի իչիւն պու վազիֆէյի եաս ու մաթնի իլիֆա իթմիշ տիր։

Իսկէնտերեան Մելքոն էֆէնտի պիր խայլի իճթիմատ հազրը պուլունմայըպ, հաթթա եասագճըլարտան ալտըղը տաղէթնամէյի տէ իմզալամտըղը իչիւն Դիւան պէտեանը թէէսսիֆ իթմիշ վէ սաաթ 5 պուլուգտա մէճլիսի գարամըշ տըր։

—

Կիլիկիա կաթողիկոսուղու պէրաթը հագգընտա կէչէն ճումաա իրթէսի կիւնիւ նէչը իթթիխիմիզ հավատիսին տահիհ օլուպ օյմասընդան տահիր պաղըլարընն շիւպհէ իթթիկի մէսմուիմիզ օյմաղլա, Կիլիկիա կաթողիկոսու Ց. Մկրտիչ Սրբազանը Պապը Ալիյէ կէօնտերիկի պիր թէզքէրէնին սուրէթինի բաթրիգխանէէ իրսալ իթմիշ օլտուղունու պու կիւն իշար իթմէյի միւնասիպ կէօրիւրիւր։

(Փ՝ոնզ.)

—

Քէզալիք Պ. Գրիգոր Նէկողոսեան նամ չախս հագգընտա Ց. Փիլիպպոս Եպիսկոպոս թարաֆընտան բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինէ եազըլան մալիւմաթն տահիհ օլտուղունու իլան իթմէյի տախի լազըմէտէն ատտ իտէրիզ, վէ պու միւնասէպէթլէ քէնտիսինի վէլի իւլ էվվէյա (Սուրբ Սրբոց) մագամընա կէչիրիպ տէ բէֆիգլէրի ալէյհինէ սէօյլէպ սայմայա պաշլամամագ իչիւն Մ՝անզոնէ Էֆէնտա նասիհաթ էյլէրիզ։ (Փ՝ոնզ.)

—

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Կրօնական Ատենի Ազգ. Կեդր. Վարչ.

Սուրբ Էջմիածնի Մայր—Աթոռոյ Սուրբ Սինոդը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ 1882 ամի մայիս 16 Հոգւոյն Սրբոյ շնորհաշէն Գալստեան Հրաշափառ Յօնի կիւրակէ օր, Որբալոյս Միւռոնի Օրհնութիւնը պիտի կատարուի Կաթուղիկէ Սուրբ Էջմիածնի Տաճարին մէջ ըստ տնօրէնութեան և հրամանի Վեհափառ Հայրապետին ամենայն Հայոց Ց. Ց. Գէորգայ Դ. Սրբազնակատար Կաթուղիկոսի։

Զայս կը յայտարարեմք ըստ առաջարկութեան Սուրբ Սինոդին ի գիտութիւն համայն բարեպաշտ մերազնէից։ (Ստ՝որ.)

ԱՀՎԱԼԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՑԷ

ՑԱՅՆԱՅ ՊԷՏՔԱՏ

Պէրլին ահտնամէսինին խասանէթէն Էրմէնիլէրէ մախսուս օլան ՑԱՅՆԱՅ պէնտ, Գարատաղ վէ Եունան մէսէլէլերինին հալի իլէ քէնտի նէօպէթ հագդնա նայիլ օլտու։

Պախթէթէն արաեա կիրէն, վէ զիբրինի իթմէեէ բուխաթբմըզ օլմայան պիր մէսէլէյի միւսլիմանա թուրտուլմուզ հալտէ, պիւթիւն մուազզամ տէվլէթլէր վիւքէլասընդն, վէ էհլի բոլիթիգանդն պու կիւնքի իւք մէյղուլիյէթի, Էրմէնիլէրին՝ Քիւրտլէր վէ Զէրքէսլէր մէզալիմինէ գարշը մուհաֆազա իտիմէլերինէ մախսուս օլան մէզգիւր ՑԱՅՆԱՅ պէնտին սուրէթը իճրասը տըր։

Պու մէսէլէնին բէհպերի վէ համիի էվվէլի պուլունան ինկիլիթերրա տէվլէթի, տիկեր հէր տէվլէթլերտէն զիյատ, տէվլէթը Ալիէնին մէնաֆիինէ ալեագասար պուլունտուղու ինքնար գապուլ իթմէեէն մէվատէն օլտուղունտան, եալընդզ պու հիհէթ, 61 ինճի պէնտին տէվլէթիմիզճէ է. հէմմիյէթ վէ ֆայիտէսինի գաթպէ գաթ թաստիգ վէ իսպաթ իյլէմէեէ քեաֆի օլտուղունտան, անդն իճրասընա գարշը էնկէլլեր չըգարմագ եախսա մուավէնէթ իթմէմէք հիչ պիր վաթանբէրվէրին տիրայէթ վէ համիյէթինէ չերէֆ կէթիրմէզ։

Թիւրք բէֆիգլէրիմիզին, տէվլէթ վէ միլլէ ու միլլէթին սահհի մէնֆաաթլարընա նէ տերէճէյէտէք հագիզի սուրէթտէ ալեագասար պուլունտուգլարընա հիւքմ իտէճէք սըրա իշլէթ պու տուր։

Զիւնքի թասավվուր օլունան թէրթիպաթը հիւսնի իճրասընա պունլարը պէօյուք թէէսիրի օլապիլէճէի կիպի, ղալէպէ իտիլէճէք կիւճլիքլէրին պագասընա տախի պունլարը եարդմը օլապիլէճէյի էճլի էրպապա մալիւմ տիր։

Տէվլէթը Ալիէնին ալթը մուազզամ տէվլէթլէր իլէ պիլիթթիֆագ գարար վէրէճէքլերի ըսլահաթը սուհուլէթլէ իճրասընա, Միւսլիման վաթանտաշլարընդզը էվվէլինտէն հաղրլամագ մէմուրիյէթի, միւճէրրէա թիւրք բէֆիգլէրիմիզին հիսսէսինէ տիւշմէքտէ տիր։ պագարը պու վազիֆէլերինի, քէնտի իսթիգամէթլերինի, վաթանբէրվէրլիքլերինի, վէ հուրրիյէթբէրվէրլիքլերինէ չերէֆ կէթիրէճէք սուրէթտէ իյֆա իտէճէքլէր մի տիր։

Իհթիմալ տըր քի, մէզգիւր բէֆիգլէրիմիզին իշլէնտէ, էվվէլինտէն պէրու ինանմագ իսթէմէտիրլերի կիպի, հալէա տախի էհմիյէթ վէրմէեէ չայան կէօրմէտիրլերի Էրմէնիլէրէ մախսուս պուլունան ՑԱՅՆԷԼ պէնտին իճրասընա ինանմայանլար պուլունուր։

Ֆագաթ սոն վագուութլարտան սոնրա մէզգիւր զանլարը իւղերինէ իսնատ իթմէլերինէ բէք տէ հաղլը պիր սէպէպ կէօրէմէյիր։

Վագտա, միւճէրրէտ պէօյուք իճրասթլար վագը օլաճագ տէյի քէֆիալէթը դավիրէյէ բաստ իտիլմիշ սաղլամ պիր սէնէտէ մալիք տէյիլիզ։ ֆագաթ մէմուլ օլունան սէմէրելերին հիչ տէյիլ իսէ եիւղտէ սէքսէնինէ նայիլ օլունաճաղընա թէէմին օլունապիլիր տէյի զանն իտէրիզ։

Պու զաննըմըզա թագվիյէթ վէրին խուսուս տախի հա՞նկըը տըր, պիլիրմինիզ։

Ինկիլթերրա տէվլէթինին իչէ բէհպէր օլմասը տըր։

Նասըլ քի եօգարըտա տախի իշար իլլէսէք, եկեր ինկիլթերրա տէվլէթի, Էրմէնիլերին հալի իսլահ օլունմասընը տէվլէթը Ալիյէնին տախի միւճէրրէտ մէնֆաաթընա լիւզումը կէօրմիւշ օլմասա իտի, տիկեր հէր տէվլէթլերտէն զիյատ իլերու աթըլմազ իտի։ Պու պիր։

Ինկիլթերրա տէվլէթի Շարգտա հէր հանկը թէրթիպաթա մուխալէֆէթ իթմիշ իսէ, օ թէրթիպաթ պաշա չըգարըլամամըշ տըր։ Վէհէր հանկը թէրթիպաթա քի ինկիլթերրա եա չէրիք եախսա բէհպէր օլմուշ իսէ, օ տախի իճրասըզ գալմամըշ տըր։

Պունլարը պիրէր պիրէր զիբր իթմէք ուզուն օլաճաղընտան, պիր իքիսի իլէ իքթիֆա իտէրիզ։

Կիրիտ խսեանընտա, ճէզիրէի մէգզիւրը Եունանա թէրք իտիլմէսինէ հէր տէվլէթ միւթթէֆիգ պուլունմուշ, վէ Պապը Ալիսէ շէտիտ նօթալար կէնտերիլմիշ իքէն, եալընդզ ինկիլթերրա տէվլէթի մուխալէֆէթ իթտի, վէ կիրիտ ճէզիրէսի՝ տէվլէթը Ալիսէ պայրաղը թահթընտա պագը գալտը։

Շիմտիքի Շարգի Ռումէլի վէ շիմտիքի Պուլկարիսթան՝ Ռուսխանը հիւքմի իլէ իքիսի պիրլիքտէ պէօյուք պիր Պուլկարիսթան թէշքիլ իթմիշ վէ տիկեր տէվլէթլերտէն պագըլարը գօրգուլարընտան վէ պագըլարը տախի վազիֆէսիզլիքլերընտէն սէս չըգարմամըշլար, վէ պիզ քէնտիմիզ տախի մէճբուրի գապուլ իթմիշ իքէն, ինկիլթերրա մուխալէֆէթ իթտի, վէ Ռումէլիի Շարգի Պուլկարիսթանտան այրըլարագ թէքրարէն Օսմանլը պայրաղը թահթընա կիրտի։

Կէլէլիմ տիկեր ճիհէթինէ.

Գարատաղ վէ Եունան մէսէլէլերինտէ, օլ ազիմ մուխթարալարը հավի օլան մէսէլէլերտէ, ի. չին սուհուլէթլէ հալլ օլունմասը ինկիլթերրանընդն տիկեր տէվլէթլերէ բէհպէր պուլունմուշ օլմասը սէմէրելի տէյիլ մի տիր։

Քիմ իտտաա իտէպիլիր քի, է. կեր ինկիլթերրա տէվլէթի մուղալիի օլարագ տիկեր տէվլէթլերին գարարընա մուխալէֆէթ իթսէ, պու իքի ազիմ մէսէլէլեր հալլ օլուպ պաշա չըգարըլապիլիր իտի տէյի։

Զիւնքի տէվլէթը Ալիսէ՝ ինկիլթերրանընդն մէմալիքի Օսմանիյէ հագդընտա տիկերլերինքէնտէն բէք չօղ զիյատ խարխսէթի պուլունտուղունը թանբերպ էմմիյէթ իթմիշ իտի։ վէ պու կիւնքի կիւն մուխթարայը ազիմէյի համիլ օլան մէզգիւր մէսէլէլերին խայրըը սուրէթտէ հալլ իտիլմիշ օլմայրընը իքրար իթմէյէն բէք ազ ատէմ գալմըշ տըր տէյի իթիմատ իտէրիզ։

Պու ճիւմլէ վագթինտէ պունդն զատ թարաֆընը իլթիզամ իտէն բէֆիգլէրիմիզ տէ երինէ էքսիք օլամըշ տըր։

Պագը ֆէտատքեարլըգլար վար տըր քի, պիր միլլէթին ումումի սէլամէթի իչին մէմուունէն իճրա իտիմէսի լազըմ կէլիր։ պունու միւքին էհալիսինէ պիլտիրմէք վէ էվվէլինտէն օնա հաղրըլամագ՝ օ միւքին կազէթալարընդն էն մուգատտէս պօրճու տըր։ վէ թէէսիւֆ իտէրիզ քի, պու վազիֆէյին իճրասընտա բէք պէօյուք գուսուրլար օլույօր։

Պունլար կիպի, Էրմէնիլերին սաքին օլտուգլարը մահէլէրտէ, Էրմէնիլերէ մախսուս օլարագ իհսան պույրուլաճագ ըսլահաթը ազիմէ, Պէրլին գոնկրէսինտէ լիւզումը մութլագ ատտ իտիլմիշ, վէ ալթը մուազզամ տէվլէթ թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ օլմագսէտը ազիմէեէ մախսուս օլարագ իճրա պույրուլաճագ թէրթիպաթա քէնտիլերինի էվվէլինտէն հաղրըլամագ, վէ պու սուրէթլէ տէվլէթիմիզին թէշէպպիւսաթը հասէնէսինէ պիր գօլայլըգ վերմէք մէմուրիյէթի մուգատտէսինի, պայրաճա թիւրք բէֆիգլերիմիզէ տերլսաթը իհտիրմէքտէն իպարէթ տիր։

Վաթանբիզնը սահհի վէ ագըլը տօսթլարը քիմլեր օլտուղունուն աղնաշըլաճաղը սըրա կէլմիշ տիր։

Պիզիմ հիւրմէթլու բէֆիգլերիմիզտէն պաղըլարը, ազիմ թէէսիւֆլէ սեյլերիզ քի, հագիգաթը հալին տերինլերինէ վարմայա իգթիտարլարը՞ մը, եօգսա աէագալարը՞ մը պուլունմատըղընտան, Միւսլիման վէ խըրիսթիյան հէր իքի թարաֆընտան տախի խարապլիէթ բէնչէսինտէն գուրթուլուպ սէլամէթը հալէ վասըլ օլմալարընա պիրինճի վէ պիր թանէճիք վասէթա օլան իթթիֆագ վէ մուհապպէթ տույկուլարընը թահրիք իտէճէք եէրտէ, մուղայիրի օլարագ պիր թագըմ խայալի թախմինլեր վէ բէյղամպէրլիքլեր իլէ էվվէլինտէն աղ չօգ մէվճուտ պուլունան հիւսնի միւնասէպաթլարընա տախի խալել կէթիրմէյէ սէպէպ օլմուշլար տըր։

Ֆագաթ արթըգ խէեալաթ կէօզիւքլէրինի պիր թարաֆա ա. թարագ, հաղըգաթ տիւրպինինի էլէ ալահագալարընը, վէ պիր աղ ուզագալարընը կէօզտէն կէչիրմէյէ հիմմէթ իտէճէքլերինի մէմուլ իթմէեէ հագգըմըզ վար տըր տէ. յու զանն իտէրիզ։

Պու պապտէ էլիմիզտէն կէլէն զայիֆ մուավէնէթիմիզի տէ քէնտիլերինտէն տիրիղ իթմէեէրէք, գարանլըզըն իչինտէ միւհթաճ պուլունտուգլարը մաշալա ըշըգլարընա պիր եարդմ օլմագ իւզրէ, արա սրրա պիզիմ ուֆագ ֆէնէրիմիզ ըշըզընը տա, քէնտիլերտէն սագընմաեաճագ օլտուղումուզը պու կիւնտէն վատ իտէրիզ։

ՍՍՈՑ ԽՆԴԻՐ

(1220 Նէոքէսարիա թվէմ)

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը դեռ Պոլիս չհասած՝ Էջմիածնի Կաթողիկոսին գերագահութիւնն ընդունելը ֆորձով(1) իսկ ցուցած է՝ ի Սեբաստիա Ս. Պատարագ մատուցած ատեն նորա անունն յիշելով իբրև ընդհանրական Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց։ Սակայն ցաւալի է որ կրօնային Ատենը իր բանակցութեանց միջոցին այդ իրողութիւնը նկատողութեան չէ առած. գուցէ խնդրոյն փութով և համաձայնութեամբ վերջանալը աղգային շահուց և իրաւանց ընդհակառակ նկատած ըլլայ։

Թիւլպէնտեան էֆէնտիի Էջմիածնի Կաթողիկոսին զկիլիկիոյ Կաթողիկոսը «հակաթոռ» և «հեստեալ» կոչելը մասին տուած բացատրութիւնները ծայրէ ի ծայր սխալ են՝ երևի խնդիրը էրէն համար չէ հնարելով ֆայլեցան համար։ Ահաւասիկ ստոյգ եղելութիւնը։ Էջմիածնի Կաթողիկոսը լսելուն պէս թէ Ազգ. ժողովը Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ընտրութեան և վարերացման խնդրովը կ'զբաղի՝ հեռագրաւ բողոքեց անոր դէմ։ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին վարերացումէն յետոյ, ի պատասխանի Տ. Խորէն Սրբազանի աւետատու նամակին, նա կոնդակ խրկեց, որուն մէջ ի միջի այլոց կըսէր. «առանց կանխագոյն գիտութեան մերոյ և հաւանութեան և բարեկարգելոյ զդրութիւն վիճակաւորացն Սսոյ և Աղթամարայ, անմարդ էր անդր քան զիրաւունս և զարամադրութիւն Սահմանադրութեան Պօլսոյ միջամտել և վերս արձակել Ս. Պատարիաքի երեսփոխանութեան Պօլսոյ ընտրութիւն և վարերացում եպիսկոպոսի Էջմիածնի ի հանգնուն յաջորդութիւն Սսոյ. և չէ երբէք ներելի միաբանի Մայր Աթոռոյս ընդունել զայն առանց մեղանչելոյ ընդդէմ իւր երդմանն։» Եւ քիչ մը ետք կը յաւելու. «. . . (ինդիր Սսոյ և Աղթամարայ) կարօտի անդուլտ օրինաւոր վճռոյ ընդ մերով նախագահութեամբ կազմեալ Ընդհ. ժողովոյ . . . սհա այսպէս եկեղեցական ժողով դիպն է յեռանհոս ըստ ընդ էրէն զայն և հաստատեալ ըստ օրէնի և ըստ եկեղեցական կանոնաց դայրաբերութեան և ընդ կարգադրութեան Սսոյ եպիսկոպոսութեան։» Երբ Ազգ. Վարչութիւնը ընդարձակ տեղեկագրով մը, զոր յիշել չէ մոռացած Թիւլպէնտեան էֆէնտի, ի միջի այլոց բացատրեց Էջմիածնի կաթողիկոսին թէ Սսոյ կաթողիկոսէն խոստմնագիր (ժողովոյ գծելիք յարաբերութեանց օրէնքը ընդունելու խոստմնագիրը) առնելէն յետոյ, անոր ընտրութիւնը վաւերացուց՝ նա երկրորդ կոնդակաւ մը կրկնեց իր բողոքը և աւելի ազգու եղանակաւ։

Բացայայտ է ուրեմն թէ Էջմիածնի Կաթողիկոսը Սսոյ աթոռը «հակաթոռ» կը կոչէ ո՛չ թէ Սսոյ Կաթողիկոսին յիշեալ յարաբերութեանց օրէնքը չընդունելուն համար, ինչպէս որ հաւատացնել կը ճգնի Թիւլպէնտեան էֆ., այլ անոր համար որ Էջմիածնի եպիսկոպոս մը բարձրացեր է ի հակաթոռն յաջորդութիւն Սսոյ և Ազգ. ժողովէն վաւերացեր, և նամանաւանդ անոր համար որ Սսոյ և Աղթամարայ Կաթողիկոսաց գոյութիւնը ապօրինաւոր և Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հակառակ կը գտնէ և զանոնք միմիայն իբրև վիճակաւոր կը նկատէ։

Ըստ Թիւլպէնտեան էֆէնտիի Էջմիածնի Կաթողիկոսը զԱղթամարայ Կաթողիկոսը «հակաթոռ» չի նկատեր, վասն զի –կըսէ– սա Ազգ. ժողովոյ գծած յարաբերութեանց օրէնքը ընդունած է։ Սակայն աշխարհք գիտէ թէ Էջմիածին տպուած մաշտոցին մէջ նոյն «հակաթոռ և հեստեալ» բառերը գործածած են հաւասարապէս թէ՝ Սսոյ և թէ՝ Աղթամարայ աթոռոյ համար, և թէ մինչև ցարդ հոն ձեռնադրուող եպիսկոպոսաց այդ երկու աթոռներն ալ «հակաթոռ» և «հեստեալ» դաւանելու ուխտ ընել կը տրուի։ Կը լսենք թէ Թիւլպէնտեան էֆէնտի քիչ օրէն Էջմիածին պիտի ուղղուի՝ հոն պաշտօն մը ստանալու համար, ուստի այս ըսուածներուն ճշդութիւնը անձամբ ալ կրնայ ստուգել։

Թիւլպէնտեան էֆէնտի մեր անկեղծութիւնն ու անկողմնակալութիւնը կասկածի ներքև ձգելու ազդեցիկ աղբիւրներ ալ կրնէ, բայց չկարողացանք հասկնալ թէ ի՞նչ ուխտ է այդ) չենք յիշած։ Ցեսնեմ՝ նք։ «Ամբողջ ազգը, ինչպէս և Թուրքիոյ Հայերն ու իրենց Ազգ. ժողովը —ըսած ենք— Էջմիածնի Կաթողիկոսն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս կը ճանչնայ, և այդ մասին Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին հաւանութեամբը պէտք չունին . . . . Կիլիկիոյ Կաթողիկոսն ինքն ալ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնն ընդունած օրէն Էջմիածնի գերիշխանութիւնը էջօտ ճանչցած եղաւ և Ազգ. ժողովը բնաւ պէտք չունէր այդ մասին իրմէ ստորագրութիւն պահանջելու։ Կը տեսնեն ընթերցողք որ թէև յիրաւի «գրաւոր խոստում» բառերը չենք գործածած, բայց ոչ միայն եղելութիւնն յիշած ենք, այլ և հաստատած թէ առանց ո և է խոստմագրի ալ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը պարտաւոր է Էջմիածնի Կաթողիկոսին գերագահութիւնը ճանչնալ, սակայն ցոյց տալու համար թէ այդ «Կաթողիկոսական յարաբերութեանց» խնդիրը ըստ մեր անձնական համոզման այն տեսակն և վերացեալ խնդիրներէն է, որք էական արժէք և նշանակութիւն չունին՝ ըսած էինք. «Մէկ խօսքով Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին Էջմիածնի Կաթողիկոսութեան գերիշխանութիւնը ճանչնալ կամ չճանչնալը բնաւ ո և է կարևորութիւն և ֆորձական հետևանք չունի և չկրնար ունենալ, նմանապէս Էջմիածնի Կաթողիկոսին զկիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը «հակաթոռ» անուանել կամ չանուանելը բնաւ նշանակութիւն և ֆորձական հետևանք չունի, վասն զի հակառակ Ընդհանուր Կաթողիկոսի կարծեաց՝ Թուրքիոյ Հայերն ու իրենց հոգևոր և աշխարհային իշխանութիւնները Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին օրհնած միւռոնը սուրբ և անոր ձեռնադրած եկեղեցականները Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հարազատ պաշտօնեայ կը ճանչնան։»

* * *

Թիւլպէնտեան էֆէնտի «հակաթոռութեան» խնդիրը իր ներկոյա գաղափարներովը պարզաբանելէն յետոյ՝ «Կաթողիկոսական խնդրոյն» քաղաքական մասը ձեռք կառնու և ոչինչ նուազ ներկոյա գաղափարներով զինեալ՝ կը ճգնի հերքել այն քաղաքականութեան գոյութիւնը որ Կիլիկիոյ Աթոռոյն բարձումը կամ տկարացումը կուզէ։ Իր նպատակին հասնելու համար Թիւլպէնտեան էֆէնտի կարգ մը հարցումներ կընէ, յորոց էն խոշոր ֆոտեմոն հետեւալը կը թուի մեզ. «այդքա՞ն տխմար է այդ քաղաքականութիւնը —կը հարցնէ նա— որ չգիտնայ թէ Հայոց Կաթողիկոսական Աթոռը ուր որ փոխադրուած է՝ հոն իր անկախ և գերագահ հեղինակութիւնը կրցած է պահել։»

Այդ հարցման պարունակութիւնը այնչափ հակառակ է մեր արդի Կաթողիկոսական Աթոռոց կամ Աթոռոյ վիճակին որ կը կարծենք թէ Թիւլպէնտեան էֆէնտի «Կաթողիկոսական Աթոռ» ըսելով կը հասկնայ վերոյեալ Կաթողիկոսական Աթոռ մը, «որոյ հեղինակութիւնը բնաւ երբէք մասնաւոր տեղւոյ մը հետ կապուած կաղկանդուած չէ, այլ ազգին ընդհանուր կամացը մէջ կը կայանայ և ո՛չ այլուր։» ինչպէս որ բացատրած է ինք իր վերոյշեալ հարցումներէն միոյն մէջ, զոր վարը մէջ պիտի բերենք։ Վերջապէս ըստ իւր կարծեաց «այդ քաղաքականութեան գոյութեանը հաւատ ընծայելէն աւելի ծիծաղելի և այլանդակ բան չկրնար ըլլալ.» իսկ ըստ մեզ այդ քաղաքականութիւնը այնչափ ծանօթ է արդէն որ գրչի երկար փաստերով հերքելու կամ հաստատելու աշխատելէն աւելի ծիծաղաշարժ, անտեղի և աւելորդ բան չկրնար ըլլալ. և անկեղծաբար կըսենք Թիւլպէնտեան էֆէնտիին թէ ինք աւելի օգտակար ծառայութիւն մը մատուցած կըլլար, եթէ —իր ոճովը խօսելով— «զայն տհաճ կարծեօք ճապաղելու (հերքելու) փոխան՝ հաստուն գաղափարներով և դատողութեամբ ըստ կարելւոյն առաւել ևս դիւրութեամբ դորա լուծումն կարեւնար ձեռք բերել,»— այսինքն զայն ազգային շահուց և իրաւանց օգտակար ըլլալն հաստատեր։

Թիւլպէնտեան էֆէնտի այս առթիւ ալ մեր անկեղծութիւնը կասկածի ներքև ձգելու փորձ կը փորձէ ըսելով թէ ինչո՞ւ համար «Կիլիկիոյ աթոռը զօրացնելով Էջմիածնի աթոռոյ գերագահական հեղինակութիւնը նուազեցնել կամ բառնալ ուզող հակընդդէմ քաղաքականութեան մը (1) գոյութիւնը բնաւ չենք յիշատակած, քաղաքականութիւն մը, որ ըստ Թիւլպէնտեան էֆէնտիի, «կը [illegible]տի Կիլիկիոյ Հայ Կաթողիկոսական Աթոռոյ իրաւասութիւնն ու հեղինակութիւնը ի նպաստ Էջմիածնայ աթոռոյն ընդարձակելով և զօրացնելով, ի դէպ ժամու սպասել օր մ'ալ եկնելով Թրքահայոց կրօնական յարաբերութիւններն ու հաղորդակցութիւնը բոլորովին խզելու Էջմիածնայ Կաթողիկոսական աթոռոյն հետ։» (2)

Ենթադրենք պահ մը թէ յիրաւի այդպիսի քաղաքականութիւն մը կայ և ցոյց տանք թէ այն հարցումները՝ զոր Թիւլպէնտեան էֆէնտի ըրած է Կիլիկիոյ Աթոռոյն բարձումը կամ բարձումը կամ տկարացումն ուզող քաղաքականութեան գոյութիւնը հերքելու համար՝ կրնան իր երևակայած քաղաքականութեան գոյութիւնն ալ հերքելու ծառայել։ Ահաւասիկ. «Կը հարցընեմք այդպիսի քաղաքականութեան մը հաւատացողներուն թէ —խօսքը Թիւլպէնտեան էֆէնտիինն է— կը կարծե՞ն իրենք թէ այդ քաղաքականութեան ներկայացուցիչք այն ատենն տխմար լինին որ մինչև իսկ ղրի-

(1) Ծանօթ. —Թիւլպէնտեան էֆ. մոռցած կը թուի իր այն հարցումը, որով ապացուցանել ուզած է թէ «Հայոց Կաթողիկոսական աթոռը ուր որ փոխադրած է՝ հոն իր անկախ և գերագահ հեղինակութիւնը կրցած է պահել.» ուրեմն ըստ իւր իսկ ոգեշնչումաբանութեան ներկոյա և հաստատ գաղափարներուն այդպիսի քաղաքականութիւն մը գոյութիւն ունենալ չի կրնար. բայց կը հասկնան ընթերցողք թէ մեր այս դիտողութիւնը այդ քաղաքականութիւնը հերքելու համար չենք ըներ, այլ Թիւլպէնտեան էֆէնտիի սրտի ամենախորութեան և մաաց հաստատութեան ատենը ցոյց տալու համար։

(1) Ծանօթ. —Թիւլպէնտեան էֆ. մոռցած կը թուի իր այն հարցումը, որով ապացուցանել ուզած է թէ «Հայոց Կաթողիկոսական աթոռը ուր որ փոխադրած է՝ հոն իր անկախ և գերագահ հեղինակութիւնը կրցած է պահել.» ուրեմն ըստ իւր իսկ ոգեշնչումաբանութեան և նեղկոտ և հաստատ գաղափարներուն այդպիսի քաղաքականութիւն մը գոյութիւն ունենալ չի կրնար. բայց կը հասկնան ընթերցողք թէ մեր այս դիտողութիւնը այդ քաղաքականութիւնը հերքելու համար չենք ըներ, այլ Թիւլպէնտեան էֆէնտիի սրտի ամենախորութեան և մաաց հաստատութեան ատենը ցոյց տալու համար։

(2) Ծանօթ. —Այս գրական հրաշակերտին հեղինակը մեր յօդուածը «ճապաղ և կարգաւորութեան» զուրկ գտնելու զեղեցիկ համեստութիւնն ունեցած է . . .

տենան թէ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ կաթողիկոսութեան հեղինակութիւնը բնաւ երբէք մասնաւոր տեղւոյ մը հետ կապուած կաշկանդուած չէ, այլ ազգին ընդհանուր կամքը ինչ կը կոչանայ և «ազգաբար» . այդքան տխմար է այդ կարծեցեալ քաղաքականութիւնը որ չգիտենայ թէ Հայոց կաթողիկոսական Աթոռը ուր որ փոխադրուած է՝ հոն իր «անկախ և գերագահ հեղինակութիւնը կրցած է պահել. . . :» Կրոնայինք թիւրպէնտեան էֆէնտիի միւս հարցումներն ալ կրկնել եթէ ոչ նոյնութեամբ գէթ պարագային յարմարցնելով և մեր կողմէն ալ շատ մը հարցումներ աւելցնել, կրնայինք մենք ալ իր օրինակին հետևելով բացագանչել. «բաւական երկար ատեն կայ որ Կիլիկիոյ Աթոռը զօրացնելով Էջմիածնի Աթոռոյ գերագահական հեղինակութիւնը նուազեցնել կամ բառնալ ուզող քաղաքականութիւն մը կենալը մեզ ցոյց կը տրուի իբրև խրատիչակ, որոյ գոյութեանը տակայն հաւատ ընծայելէն աւելի ծիծաղելի և այլանդակ բան չկրնար ըլլալ։ Զենք կրնար հաւատալ կրսեմք, այդպիսի քաղաքականութեան մը գոյութեանը, վասն զի չունինք համոզիչ փաստ և պատճառ իմանալու և հասկանալու թէ՝ այդ քաղաքականութիւնը ի՞նչ իրական շահ և օգուտ կրնայ ունենալ Էջմիածնի Աթոռոյն գերագահական հեղինակութեան տկարացման կամ բարձմանը մէջ,» բայց ինչպէս որ աւելորդ և անտեղի դատեցինք Կիլիկիոյ աթոռոյն հակառակ եղող քաղաքականութեան գոյութիւնը երկարօրէն ապացուցանել, նոյնպէս և աւելորդ կը դատենք թիւրպէնտեան էֆէնտիի ենթադրած Էջմիածնի աթոռոյն հակառակ եղող քաղաքականութեան չգոյութիւնը հաստատելու ելնել, այսչափը միայն կըսենք թէ եթէ իր կարծիքով «ծիծաղելի և այլանդակ» բան է առաջնոյն գոյութեանը հաւատ ընծայել, հապա ո՞րչափ աւելի ծիծաղելի և անհեթեթ բան է վերջնոյն գոյութեանը հաւատալ մանաւանդ երբ աչքի առջև ունենանք երկու կողման «քաղաքական դիրքն ու վիճակը և կրօնական հանգամանքները։»

(Շարունակելի)

ՄԷՏԵԱԹԻՊ

ԷՐԶԻՆՃԱՆ

Շեհրը մեզբիւրտէն վարիտ օլան մէքթուպ տրը.

. . . Միւէլլիֆ էֆ.

Մահը հալին 24ինճի բաղար իրթէսի կիւնիւ սապահլայրն տէօրտինճի օրտուի Հիւմայուն միւշիրի տեվիթլու Նաֆիզ բաշա հազրէթլէրի՝ բէյիս Հաճի Հիւսէյին բաշա, երբեանը հարպ բէյիսի Թիւլուսի բաշա, Ահմէտ բաշա, Հասան բաշա, Մուհասէպէճի պէյ, աթքպպա բէյիսի Ահմէտ պէյ, միւլքիյէ միւթէֆարրքիք բաշա, Հաքիմ էֆէնտի վէ չէհրիմիզ խանէտանլարընտան Բաղրպ պէյ, Գուզուլյան գայմագամը Շահ Հիւսէյին պէյ վէ զայրը զէվաթը մէալիսքիֆաթ իլէ պէրապէր՝ Էրզինճանտա վագը Ս. Ներսէսեան մանասթիրընը թէշրիֆէ բաղպէթ պուեուրմուշլար տրը։

Մանասթիրը մեզբիւրտէն կիճէլի կիւնտիւզիւ մէքթէպինտէ թալիմ ու թէրպիյէ օլունան 40 նէֆէր չակիրտան հոճալար իլէ մաէն՝ քէնտի բէսմի էլպիսէլերինի կիյմիշ վէ էլլերինտէ չէչէքլեր թուրմուշ օլտուգլարը հալտէ, քի թէսմիյէ օլունան գարիյէնին իւսթ թարաֆընտա զէվաթը մէալիսքիֆաթը միւշարիւէյհիմի պէլ իսթիգալ կիւզել նաղմէլեր թէրէննիւմիտէրէք Մանասթիրտան իչերու կիրմիշլեր տրը։

Մանասթիրը մեզբիւրտէ սէօյիւտ աղաճլարը իլէ իհաթա օլունմուշ հավուզուն եթրաֆը իշլեմէ խալիչլար իլէ միւզէյեէն օլուպ, զէվաթը միւշարիւէյհիմ օրտան իսթիքամաթ իթմիշվէ չակիրտանը մէքթէպ՝ ֆիւզունիի էյեամը էօմրը հաղրէթը չէհրիեարի զըմնընտա պիր թագըմ տուալար օգունտուգտան սօնրա, չօճուգլարտան պիրի իլերուլէ վարըպ թիւրքճէ պիր նութգը պէլիզ կրատ իթմիշ վէ պէթիթիւն հուզզարը մէմնունիյէթ վէ խօշնուտիյէթինի մուճիպ օլմուշ տրը։ Իշպու նութգը գըրաաթ օլունտուղը զէմանտա՝ զէվաթը մէալիսքիֆաթը միւշարիւէյ. հիւմին քեաֆիֆէսի տիգգաթը ազիմէ իլէ տինլէմիշլեր տիր։

Նութգը(1) խիթամընտա տէվլէթլու Միւշիր բաշա հազրէթլերի պիւգրեամ մայէթլերինտէ պուլուն զէվաթը մէալիյաթ իլէ պէրապէր չակիրտանը եանընա կէլիպ անլերէ խիթապէն «Էվլատ. «լարըմ, կէճէ վէ կիւնտիւզ չալը. «չբպ իւլում ու մէարիֆ թահսի. «լինէ զայրէթ էտին. խօճալարը. «ընդըն նասիհաթընը տինլէյիպ «անլերէ իթաաթ վէ տէրպէրինիզէ «տիգգաթ իթմէլիսինիզ, քի իլէ. «բուտե տէվլէթիմիզէ վէ միլլէթի. «ընիզէ մուհիմմ վէ ֆահտէլի զաթ. «լար օլաբընըզ, պիզլեր տախի սա. «յէի Շահանէտե գապիլ օլան ի. «անէ ու սուհուլէթլերի իճրա իթ. «մէեէ հազրըզ» տէմիշլեր տիր։

Պունտան սօնրա՝ միւշիրի միւշարիւէյհ հազրէթլերի վէ տիկէր զէվաթը մէալիսիմաթ հագարաթը մէքթէպէ պիլ ադիմէ մէքթէպին հեր պիր եէրլերինի կէզմիշ վէ սէնէի հալիյէտե ինչա օլունմուշ զիյարէթճի օտալարընը տա կէօզտէն կէչիրմիշ վէ բէք մէմնուն օմուշլար, պատէհու սաաթ պէշ բատտէլերինտէ մանասթիրը պաղէսինէ կիտուպ, օրատա 24 քիչի իչիւն մախսուս հազրըլանմըշ օլան սուֆրաբար իւզէրինտէ նէֆիս թամամլար էքլ իթմիշլեր տիր։

Աղշամա եագը մուֆարէգաթլարը էնատա միւշիրի միւշարիւէյհ հազրէթլերի՝ կէրէք մէքթէպին ֆրունը վէ կէրէք մաթպախը իչիւն պէշ պին 5000 գրշ օտուն իհտա վէ իգթիզաը օլտուղու հալտե չակիրտանը մէքթէպէ լազըմ օլան եիւքսէք իմիերէ տարը տէրս քիթապլարընը տախի քէնտի թարաֆընտան վերիւճէկինի վատ պույուրմուշլար տրը։

Պունտան մատտա, հիչ պիր ագարէթ վէ կէլիրի օլմայան չու մէքթէպին իբի սէնէտէն տէվամընը մուճիպ օլան վէ կիճէ կիւնտիւզ սայ ու զայրէթ իտէն մէզբիւր մէքթէպ վէ մանասթիրընը նազրը պուլունան ֆաղիլէթլու Հմայեակ Սրբազանա տախի պէեանը մէմունիյէթ ու մահզուզիյէթ իթտիքտէն սօնրա, Էրզինճան չէհրինէ ավտէթ իթմիշլեր տիր։

Իմտի միւշիրի միւշարիւէյհին վէ մայէթլերինտէ պուլունան բաշալար հազարաթընընը չու թէչրիֆաթը մէալիյաթը վալալերի վէ պու վէսիլէ իլէ խաճէկեան վէ չակիրտանը մէքթէպի թէչրիգ պուեուրմալարը, տօղրուսու վէլինիյմէթը Բատշահրմըզ Ապտիւլ Համիտ խան էֆէնտիմիզ հազրէթլերինին Իրատէի Սենիյէի թէպաբերվերի վէ բէտէրանէսինտէն պուլունմուշ օլտուղունտան, պու պապտէ միւշիրի միւշարիւէյհ տէվլէթլու Նաֆիզ բաշա հազրէթլերինէ վէ մաեէթլերինտէ պուլունան զէվաթը մէալիսքիֆաթ հազարաթընա ալէնէն թէչէքքիւրաթը գալպէյիմիզի պէեան վէ իֆատէ իտէրէք։ ումումի էրմենիան միլլէթիմիզին սէպէպի մէմնունիյէթինի օլաճագ չու վագտանը կազէթի միւթէպերինիզին պիր նիւսխէսին. տէ տէրճ ու նէշրի թարաֆը միլլէթբերվերիլեգինտէն նիյազը մախսուսմըզ տրը։

Նէրսէս Ց. Ցակոբեան

1881 Օգոստոս 29

Էրզինճան

(1) Նութգը մեզբիւրը պիր սուրէթի տէրճի զըմնընտա մաթպամըզա իրսալ օլունմուշ իսկ տէ, բէք մուֆասսալ օլտուղունտան եարընքի նիւսխէսիմիզէ տէրճ իտէճէյիզ։

ԷԿԻՆ

ՍՈՍԿԱԼԻ ՀԵՂԵՂ ԱԿՆԱՑ ՄԷՋ

Էկինտէ տէհշէթլի պիր սու թուլեանը վուգու պուլարագ պունուն խայլի խասարաթ վէ թէլէֆաթը մուճիպ օլտուղընը օլ թարաֆտան կէլէն պիր մէքթուպտան խալլասա իտէրէք տիւնքի նիւսխէսիմիզտէ տէրճ իտուպ մէքթուպընը այնքընը տա պու կիւնքի նիւսխէսիմիզէ տէրճ իթմէյի վատ իթմիշ օլտուղըմընդան, իբէթ մէքթուպը մէզքիւրը աթիտէ տէրճ իտէրիզ.

Ակնայ քաղաքի բնակութիւնն կը տարածի հարաւային Արևմուտքէն մինչև հիւսիսային Արևմուտքը, առապար լերան տակ զառի վայր դրից վրայ։

Քանի մ'օր է արդէն որ անընդգայ ծնողաց և անտարբեր ազգայնոց պարտազանցութեան պատճառաւ քաղաքիս ազգ. միացեալ երկսեռ վարժարաններն փակուած են և 325էն աւելի երկսեռ ուսանողներ բարոյական մահուան դատապարտուելով կրթափառին փողոցի փողոց։ Այս տխուր առիթը այն ինչ մեծ ցաւ կը պատճառէր Ակնայ զգայուն և ողջամիտ մասին և ահա ամսոյս 24րդ օրն տեղատարափ անձրևաց հեղեղներ Ակնայ քաղաքի բնական դրիցն մէջ ևս խիստ աղէտալի երևոյթներ յառաջ բերին։ Նոյն օրը երեկոյեան ժամ 11ին երկինք սկսան մթագնիլ, կայծակներ ցոլանալ և ահեղագոչ որոտումներ գոռալ, և կարկտախառն անձրևներ տեղալ իբր մէկ ժամուան ողութեամբ։ Նոյն միջոցին քաղաքիս հարաւային Արևմուտքէն դէպի հիւսիսային Արևմուտք (Թափորի թաղէն մինչև Պուլութա կոչուած թաղն) քաղաքիս գագաթի առապար լեռներէն ահագին հեղեղներ ընկրան գալ և արագահոս ընթացիւք իրենց ուղղութեան մէջ գըտնուած տուներ, պարտէզներ, աղորիք, ուղիներ, աղբիւրներ և այլն չէնքեր կործանեցին և աւերեցին տանց և չէնքերու բեկորներ, առտնին կահկարասիներ, վաճառքներ մինչև գետն իջեցուցին, տասնի չափ անձինք տանց փլատակաց տակ թաղեցին և յորձանաց զոհ տարին։ Խիստ աղէտուտ էր այս ժամն, քաղաքի ամբողջ ժողովուրդ մեծ ահի և սարսափի մէջ ինկան, այս անձրևէն սոսկալի ջրհեղեղ գուշակելով. ոմանք իրենց տունն ու կահկարասիքն կորուսանելով մեծ ճիչ և աղաղակ կը բառնային, ոմանք իրենց՝ անձն և գոյքն իմանգի տեսնալով օգնութեան ձայներ կը հանէին, իսկ այլք իրենց գոյից հետ կորուսանելով նաև իրենց ընտանեաց նոյն իսկ մի քանին, խելաթափ ի գետին անկեալ կային։ Բայց ո՞վ էր որ կարող լինէր այսպիսի ճգնաժամու մէջ թողուլ իւր ընտանիքն և սաստիկ անձրևաց հեղեղներու առջևէն կարենայր անվտանգ հասնիլ յօգնութիւն։ Ո՜հ քանիո՜ն մեծ էին այս ժամուս ընակչաց սարսափն և արկածելոց աղէտն ու հեծծանքն։ Գրչի ճարտարութիւն հարկ էր այս տխուր տեսարանը իւր մանրամասնութեամբն նկարագրելու համար։ Անհետ եղած, կործանեալ, կիսակործան տուներըն և չէնքերն, հեղաշրջեալ և քանդեալ պարտէզներն, ճանապարհներն և աղբերց ընթացքներըն խիստ անկերպարան և տխուր երևոյթ մ'ունին և այս սոսկալի հեղեղին, որուն նմանը ըստ ծերոց բնաւ տեսնուած չէ յԱկն, տուած զլխան երկու հաղար ոսկւոյ կը յանգի և այսպիսի անձուկ վիճակի մը մէջ, ոչինչ նուազ ծանր է այս զլխասը Ակնայ ժողովրդեան համար, որ արդէն արժէքզնոց անկման և այլն ձախողութեանց պատճառաւ կը կրէր մեծ անձկութիւն։ Այս հեղեղին տուած աւերմունք իրենց նախնական կանոնաւորութիւնն ստանալու համար նոյնչափ դումարի ևս կը կարօտին։ Այս արկածին պատճառաւ մանաւանդ աղքատ ընտանեաց տուած զլխան աւելի ծանր է։ Յորոց արդէն չատերն հազիւ իրենց օրապահիկն կրնային հայթայթել։ իսկ արդ անպատսպարան և բոլորովին թշուառ են։ Ցուսամք թէ տեղւոյս ազգային վարչութիւնը պիտի փութայ հանգանակութիւն մը բանալ և տառապելոց օգնութեան փութալ։ Խմելի այլոց յիշեմք նաև թէ քաղաքիս ջրոց ակն ևս հեղեղներու արդեամբ լեցուած էր. սակայն ժողովուրդը փութաց բանալու և արդ նոյն ամէն զլխասք և վտանգ է ազատուելով իւր բնական ընթացքը կը շարունակէ։

Խմբագիր Տէր, կը խնդրեմ որ ներկայիս անկիւն մը շնորհել բարեհաճիք։ Աշտ. Ց. Գոլեան

1881 Օգոստ. 26

Ակն

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրաի—Տէվլէթ մուավին միւլազիմէրինէն Նարի պէյէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Միւլազիմէրտէն Ապտուլլահ պէյէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Շուրաի—Տէվլէթ եվրադ օտասը քեաթիպլերինտէն Ըֆիֆ պէեէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Միւլազիմէրտէն Շիւքրի պէեէ բիւթպէի սալիսէ,

Միւլազիմէրտէն Նէֆի էֆէնտիյէ բիւթպէի սալիսէ թէվհիհ պույրուլմուշ տրը։

—

Զէվաթը մուամիլէյհիմէն մատտա, Շուրաի տէվլէթ պիրինճի սընֆ խիլաֆասընտան 6 զաթ բիւթպէի բապիա թէվհիհ, վէ Շուրաի մեզբիւր տէվարիը միւխթէրիֆէսի պաշ մուավինլերինտէն վէ մեմուրիյնը սարիբէսինտէն տօգուզ զաթա Օսմանի վէ Մէճիտի նիշանլարընն տէօրտինճի բիւթպէլերինտէն պիրէր գրթաաը իհսան պույրուլմուշ տրը։

ՄԻԽԱԹԼԷՖԷՐԻԳԱ

Պունտան օր մահ մուգատտէմ իզմիր գուրպինտէ Գարաթաշնամ մահալտէ պիր գաչ քիչի պէյինտէ վուգու պուլան արպէտտա իւզերինէ, Մէհմէտ Ալի նամընտա պիրինին գաթլինտէն տօլայը տիկէր միւթթէհիմիր միճանընտա կաղինօճը Մալաք Սարգիս նամընտա իսթիյար պիր էրմէնինին պիզայրը հագդն թէվգրգի օլունտուղընը Իզմիր մուխպիրիմիզ եաղմըշ, վէ պու պապտէ ճէրէեան իտէն մուհաքէմաթ հագդընտա մուֆասսալ մալիւմաթ վէրմիշ իտի։

Իչտիլալիյինէ նազարէն, սօն մուհաքէմաթ իւզերինէ, մերգում Մալաք Սարգիսին տախի մուինը գաթիլ օլտուղունա Իզմիր իսթինաֆ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսինտէն հիւքմ օլունմուշ տէյի բէս վէքիլի թարաֆընտան պէյան օլունմուշ վէ քիւչիւք Սարգիսին օն պէշ սէնէ, Մալաք Սարգիսին վէ թէզկեահտարը պուլունան Յովհաննէսին իւչը սէնէ միւտտէթլէ վազը քիւրեք օլունմալարընա գարար վէրիլտիյի թէֆհիմ իտիլմիշ իսկ տէ, ասըլ գապահաթը օլանլար, Եունանիստանա ֆիրար իտէն պէշ քիչի օլտուգլարը հալտէ, պուրասը նազարը էհէմմիյէթ ալընմամըշ տրը։

Պու թէֆհիմտէն սօնրա, Մալաք Սարգիսին միւտաֆաա վէքիլլերի Գէորգ վէ Պետրոս Պուպլի էֆէնտիլերին զպպիլարա միւրաճաաթլա իճրա իթտիքլերի թահգիգաթա նազարէն, պու միւթթէհիմիր հագդընտա Իզմիր մահքէմէսինին վէրտիյի գարար

եալընըզ իւչ բէյ իլէ իթա օլունմուշ տրը։

Գանունէն, միւճրիմ ալէյհինտէ էքսէրիյէթ՝ սիւլիսանը արանընն իճթիմաը իլէ հասբի օլաճաղընտան, վէ ճէզա մահքէմէսի իսկ 3 զաթ իլէ թէչէքքիւլ իտուպ, 3 բէյտէն 3 բէյ իլէ սիւլասանը արա հասբի օլմաերպ, 4 բէյ իլէ հասբի օլաճաղը գանունտա միւսէրրահ օլտուղընտան, պու հալէ նազարէն Մալաք Սարգիս իլէ թապլի Յովհաննէսին ճիւրմի թէպէյյիւն իթմէտիյինտէն պահս իլէ պունլարըն մահքէմէի թէմեղճէ վերիլճէք գարարա տեկին մուվագգաթէն թախլիյէի սեպիլլերի մումիսիլէյհ Գէորգ Պուպլի էֆէնտի թարաֆընտան պաշ միւտտահի ումումիլիք մագամը ալիսինտէն իսթիտա օլունմուշ իտուկինտէն, պու իսթիտանըն գապուլ վէ թէրվիճ օլունարագ մերգումանընն գանուն տաիրէսինտէ թախլիյէի սեպիլլերի հագգընտա պու քերրէ իզմիր միւտտահի ումումիսինէ Սթամպօլտան թէլեկրաֆնամէի ալի քէչիտէ պույրուլտուղու մաէլ մէմնունիյէ իշտիրիմիշ տիր։

—

Հայվանի խասթալըզը Սըրպ հուտուտունընն պէրի թարաֆընտա եանի Օսմանը թօքբաղը իւզերինտէ բէք գիյատէ քեսպը իշթիտտա իթմիշ օլտուղունտան, Սըրպլար պու խասթալըզընն հուտուտտան կէշիպ քէնտի գօյուն սիւրիւլերինէ տէ սիրայէթ իթմէսինտէն գօրգմագտա տրըլար։ Պու պապտէ հիւքիմէթը մահալիյէէ օլունան իսթարաթտան հիչ պիր սէմերէ կէօրիւմմիշ տիր. գիրա խասթալըզա տիւչար օլան հայվանաթը նաչարը կէօմիւմիյիպ, քէլբ, թավչան, չահին, գարկա միսիլլի հայվանաթա եէմ օլմագտա օլտուղունտան, պու հայվանլար մէզբիւր խասթալըզը մահալը սարիյէէ կէօթիւրէպիճէքլեր տիր։

—

Կէչէն բաղար կիւնիւ բանկաթիսէ իբի խըրսըզ պիր Ռում գարըսընն ալթուն սաաթ վէ գօրտունունու զասպլէ ֆիրար իթմիշլեր տիր։

—

Հիւքիմէթ՝ չու սօն սէնէլերտէ ալչը մագամընտա մէմալիքտէն պիր չօգ զիգրյմէթ թաչլար իխրաճ օլունտուղունը վէ պու սուրէթլէ խազինէի տէվլէթէ քիւլլիեէթլի մազարրաթ իյրաս օլունտուղունու խապէր ալմըշ օլմաղլա, չու սահթէքեարլըգտա պուլունանլար ալէյհինտէ իգամէի տալա իթմէէ գարար վէրմիշ իմիշ.

—

Հէնուզ 21 չաղլարընտա օլուպ միւթպէր խանէտանա մէհնուպ պիր իսլամ տէլիգանլըսը 6 կիւնդէն պէրու բէտէրինն խանէսինէ կիթմէմիշ օլտուղունտան, քէֆիյէթ զապթաեա խապէր վէրիլիպ, զապթաա տախի խաֆի մէմուրլար վասէթասըյլա իճրաի թահգիգաթ վէ թահարրիյաթ իթմիշ իսկ տէ, մերգում տէլիգանլը չիմտիյէ գատար պուլունամամըշ տրը։

—

Պրուսա վալիսինին թալէպի իւզերինէ, էմրը ճէտիտ սուտուր իտինճէէ գատար, խիւտավէնտիկեար վիլայէթինտէն զէխայիր իսլրաճը թահթը մեմնուիյէթէ ալընմըշ տրը։

—

Իչտիլալիկինէ կէօրէ, Մէարիֆ նէզարէթինին պիր գարարը իւզերինէ ԳալաթաՍերայընն հուգուգ մէքթէպի՝ Ատլիյէ նէզարէթինտէ միւճէտտէտէն թէէսիս օլունմուշ օլան հուգուգ մէքթէպլիյէ պիրլէշմիշ տիր։

—

Պիլեթ ֆիւրուխթը իչիւն քէօրիւ իւզերինտէ մայիս օլան պարագալարը ինչա իթտիքտէն սօնրա Շէյէէ՝ տիկէր պիր ըպահաթ իճրասընա տա միւպաշերէթ իթմիշ տիր. չէյլէ քի, մէքթէպէ կիտէն խրիսթիյան չօճուգլարը ուսուլը ճէտիտէէն մուգատտէմ հէր հանկը մահալտէն հանկը մահալէ կիտէրլէր իտի իսկ 20 բարա վերիր իքէն, չիմտի Շիրքէթ մերգումանտէն եարըմ պիլէթ իւճրէթի արմաղա պաչամըշ տրը։

Տիկէր թարաֆտան իսլամ չօճուգլարը 20 բարա վերմէքտէ տէվամ իտէյօրլար իմիշ։

—

Պու կիճէ սաաթ իքի բաղտէլերինէ Նալլը—Մէսճիտ մահալէսինտէ Պաղը Ալի ճատտէսինտէ Նաֆիա գօմիսիօնը ալիսի պաշ քեաթիպի Շաքիր էֆէնտինին միւսթէճիրէն իգամէթ իլէտիյի քեարկիր խանէտէն հարիգ զուհուր իտերէք, եալընըզ մեզբիւր խանէ միւհթերեգ օլտուղու հալտէ պասթըրըմըշ տրը։

—

Օսմանլը կաղէթալարընն Պաղտատտան ալտրգլարը սօն խապէրլերէ կէօրէ, Միւնթէֆիգ խանընը քեամիլէն միւնտէֆի օլուպ, խանընը մեզբիւրը թահրիք իտէն Սաատտունիլերին տերտէսթ իտիլմէլերի գալմըշ տրը։

Ասաքիրը Օսմանիյէ՝ Միւնթէֆիգլիլերին Շաթրա գասապասընա եարըմ սաաթ մեսաֆէտէ օրտու գուրմուշ օլտուղունտան, էհալիի գասապա իլէ ճիվար աշիրէթլերի արզը իսթիման իչիւն Օսմանլը օրտուսընա մեպուլար կէօնտէրմիշլեր վէ Սաատտունի ֆամիլիասը տախի արզը իթաաթ իչիւն վեսիլէ արամագտա իմիշլեր։ Շիմտիյէ գատար թէսլիմ օլանլար իլէ Սաատտունիլերին էն նուֆուզլուլարընտան օլուպ արզը իսթիման իթմիշ օլան ալթը եէտի ֆամիլիա Պաղտատա կէօնտէրիլմիշլեր տիր։ Պագը գալան ասիլէր՝ չէօլ ճիհէթինտէն Նասրիյէէ 9 սաաթ մեսաֆէտէ պուլունմագտա իմիշլեր։

—

Էվվելճէ եաղտըզմըզ վէճհիլէ, էվվելիսի կիւնիւ Մատս իլէ Ֆէներ արասընտա պիր սանտալ եարըզը իճրա օլունուպ, պիրինճի եարըզ Հօպարթ բաշա հազրէթլերինին ֆիլիգասը իլէ Ինկիլթերրա սէֆարէթի մայէթ վաբօրու արասընտա վուգու պուլուպ, Հօպարթ բաշանընն ֆիլիգասը եարըշտա զալէպ իտերէք պահս իթտիքլերի երէզ լիրայը գաղանմըշ տրը։

Իքինճի եարըզ էբի Օսմանլը զըրհլըսը սանտալարը իլէ լիման իտարէսի սանտալը վէ Իթալիա սանտալը արասընտա իճրա օլունուպ, զըրհլը սանտալարընտան պիրի պիրինճիսիյի վէ պէշ լիրայը վէ լիման իտարէսի իքինճիսիյի վէ իւչ լիրայը գաղանմըշ տրը։

Պունլարտան մատտա տահա պիր թագըմ եարըշլար վուգու պուլմուշ իսկ տէ, անլերին էհէմմիյէթի իքինճի տերէճէտէ պուլունմուշ տրը։

Իչպու եարըշտա իւմերի պահրիյէ վէ պէրրիյէտէն պիր չօգ զէվաթ հագը պուլունտուղը կիպի Հօպարթ վէ Ֆիլավէր բաշալար հազարաթը, վէ Ինկիլթերրա վէ Ավսթրիա վէ Սպանիա սէֆիրլերի վէ էհալիտէն պիր խայլի սէյիրճի հազը պուլունմուշլար տրը։

—

Թօրխանէի ամիրէսի իճթիմա իտէն նաֆիա գօմիսիօնու ապիսի՝ Գօնիայա գատար պիր շըմնընտֆեր խաթթը թէմմուտի խուսուսունտա Իզմիր վէ Այտըն շըմնընտֆեր գումբանիասը թարաֆընտան թագտիմ օլունան լայէհայը գապուլ իտուպ, թաստիգ պույրուլմագ իւզրէ, զաթը հազրէթը

Շեհրիյարիյէ արդ իթմիշ օլտուղունտան, օլ պապտէ իտարէի Սենիյէնին եագընտա սուտուր պույրուլաճաղը մէմուլ օլունմագտա տրը։

ԹԻԼԵԿՐԱՖ

Ա.Թ.Ս. Հաղ.

(Պա-ոպահ ղեկն Ռեյտերոֆլոր)

Իսմայիլիա 21 սեպտեմբեր

Սեպտեմբեր 11ին 20է գատար Միէյիչ գանալընտան 77 սէ. ֆինէ միւրուր իտուպ, 1,470,000 ֆրանգ հասրլաթը միւրուրիյէ վա. գը օլմուշ տրը։

Ա.Թ.Ս. Ռ-Ռ

Լոնտրա 21 սեպտեմ.

Մէմալիքի Միւհթէմէյը Ա. մէրիգա բէիսի սանիի սապրգը Մ. Ամթիւրին բէսրը Թախիֆի(եէմին իթմէք) տունքի կիւն իճրա օլունմուշ տրը։

Ճէնէրալ կարֆիլտին ճէնաղէ ալայը կելեճէք բազար երթէսի կիւնիւ իճրա օլունաճագ տրը։

Պու սոն պահարտա Զար իլէ Աւսթրիա իմբէրաթօրը պէյնինտէ պիր միւլագաթըն վուգուի միւ. թեսավվէր օլտուղունա տարր տե. վերան իտէն շայիա՝ նիմ բէսմի սուրբեթտ թէզրիպ օլունմագտա տրը։

Ատենտէ զուհուր իտէն գօլերա խասթալըղընին քեսալը վիւսաթ իթմէսի՝ ինկիլիերրատա պատիի ենտիչէ օլմագտա տրը։

Լոնտրա 20 Սեպտ.

Տիւնքի կիւն Շուէտ վէլիի ահտը Ինգար—կիւսթավ—Ատոլֆ տիւգ տը վէրմէյանտ՝ Պատ կրանտիւ. գաստընն քերիմէի ֆերիտսէի (պիրատանէսիը) օլան բրենսէս Ոսֆի—Մարի—Վիկթորիա իլէ ըսմը իղդիվաճաղը իճրա օլունմըշ տրը։

ԻԼԱՆԱԹ

ԷՎԳԱՖ

Էվգաֆը Հիմայուն խաղինէսի Մահլիւլաթ տարէսինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէլերի իճրա օլունմագտա օլան աթի իւզ դիքը մահ. լիւլաթըն մուայէէն օլան տէօրթ հաֆթա միւտտէթը իլանընտան իւչիւնճիւ հաֆթասը օլան իչպու. 1297 սէնէսի իյուլընդն 7նճի բա. զար իրմէսի կիւնիւնտէն իթի. պարէն պիր հաֆթա զարֆընտա թէզրար միւզայէտէլերի իճրա գը. լունաճաղընտան, թարիպ օլանլա. ըն էյամը մէզքիւրետ էվգաֆը Հիմայուն խաղինէսի իտարէ մէճ. լիսինէ կէմէլերի իչիւնճիւ տե. ֆա օլարագ իլան ու իսթար օ. լունուր։

.. 158 վէ 160 .. 4000 (1) Լան. կատա ինէպէյ մահալլէսինտէ Օ. բայ—Օտալարը սօգաղընտա 60 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ պիրիմա վէ չէհրի 60 զրշ. քիրա. լը թահֆընտա տիւքքեանը միւշ. թէմիլ ախչապ պիր պապ մէնզի. լին նըսֆ հիսսէսի։

.. 8 .. 2000, Պալաթ գուբ. պինտէ Համմամի մահալլէսինտէ Եօղուրթխանէ ճատտէսինտէ թէր. պիէն 25 զըրա արսատա մէպնի 1 օտա վէ 25 զըրա պաղչէյի միւշ. թէմիլ քեարկիր 1 պապ մէնզիլ։

.. 20 վէ 18 .. 25,000, Պէյօղ. լունտա թահթավլատա Բօնճճու խրիսթօ սօգաղընտա թէրպիէն վէ թախմինէն 180 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 2 սուֆա վէ պի. րիմա վէ 550 զըրա պաղչէ վէ թահֆընտա մէտտուտ տիւքքեա. նը միւշթէմիլ վէ չէհրի 60 զրշ. քիրալը ախչապ 1 պապ մէնզիլ։

.. 164 վէ 166 .. 9000, Խասքէօյտէ Ապտիւսսէլամ մահալլէ. սինտէ Խումպարխանէ ճատտէ. սինտէ թէրպիէն 80 զըրա արսա. տա մէպնի չէհրի 100 զրշ. քիրալը ախչապ պիր պապ գահվէ վէ թի. թիսալինտէ պագդալ տիւքքեա. նընընն պիւթիւնէլերի։

.. 15 .. 7500, Խասքէօյտէ Ապ. տիւսսէլամ մահալլէսինտէ ճէգա. սիրլի սօգաղընտա թէրպիէն 70 զըրա արսատա մէպնի 6 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիրիմա վէ 30 զըրա պաղչէ վէ չէհրի 160 զրշ. քիրալը ախչապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

.. 38 վէ 36 վէ 40 .. 24500, Թօրխանէտէ Թօմթօմ մահալլէ. սինտէ Պօսթան պաշը սօգաղընտա թէրպիէն 150 զըրա արսատա մէպ. նի 6 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիրի. մա վէ թահֆընտա թէրզի վէ աթթար տիւքքեանլարընը միւշ. թէմիլ չէհրի 650 զրշ. քիրալը ախ. չապ պիր պապ մէնզիլին ըուպ հիսսէսի։

.. 39 .. 7500, Ահմէտիյէտէ Սօֆիւլար մահալլէսինտէ Ահմէ. տիյէ մէյտանը ճատտէսինտէ թէր. պիէն 120 զըրա արսատա մէպնի 1 օտա վէ պիրիմա վէ 650 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ չէհրի 150 զրշ. քիրալը մուգատտէմա պօյա. ճը էլեէվմ պիր պապ ախչապ տիւքքեանընն նըսֆ հիսսէսի։

.. 35 .. 334, Ֆաթիհ գուբ. պինտէ խարաճը Մուհիտտին մահալլէսինտէ Ցեսթերեճիլեր ճատ. տէսինտէ թէրպիէն 30 զըրա պիր գըթա քեսերճի տիւքքեանը արսանընն սիւլան հիսսէսի։

.. 8 .. 200, Խասքի գուբ. պինտէ Նէվզահար մահալլէսինտէ Հէքիմ օղլու Ալի բաշա ճատտէ. սինտէ թէրպիէն 30 զըրա պիր գըթա պերպեր տիւքքեանը ար. սանընն տէրունինտէ միսթէ. գարը կէտիյինին ըուպ հիսսէսի։

.. 96 .. 1500, Թօրգաբու գուբ. պինտէ Պայազիտ Աղա մահալլէ. սինտէ Պալը Բազարը ճատտէսին. տէ թէրպիէն 40 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 20 զրշ. քիրալը ախ. չապ պիր պապ եօրկանը տիւք. քեանը կէտիյինին նըսֆ հիսսէսի։

.. 37 .. 2500, Էյուպ—Լինարի գուրպինտէ Թագեէճի մահալլէ. սինտէ Ալաճա Զէյմէ ճատտէսին. տէ թէրպիէն 2500 զըրա վէ տե. րունինտէ պիրըմայը միւշթէմիլ պիր գըթա մէնզիլ արսասը։

.. 123 .. 23,000, Զարչէնպիհ բազարը գուրպինտէ Գօվանը Տե. տէ մահալլէսինտէ Զարչէնպիհ բա. զարը ճատտէսինտէ վէ Պէյճիէղ սօգաղընտա թէրպիէն 130 զըրա արսատա մէպնի պիր օտա վէ պի. րիմա վէ պիր ախսուր վէ 370 զը. բա պկրա կէտիք վէ պիա նիսմէ. բօ հաթապ մահալի վէ ֆէվգինտէ սամանլըղը միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ էքմէքճի ֆուրունընընն սիւլիս հիսսէլերի մահլիւլէն, տիկէր հիսսէտարլարը հիսսէլերի. նի հիսսէի մահլիւլէ իլէ պէրա. պէր ֆիրուխթ իտէճէքլերի։

.. 14 .. 4000, Պէշիքթաշտա Սի. նան բաշա մահալլէսինտէ Քէօ. միրճիւ սօգաղընտա թէրպիէն 150 զըրա արսատա մէպնի պիր օտա վէ չէհրի 250 զրշ. քիրալը սալաշ պիր պապ քէօմիւրճիւ մա. զազասընն պիւթիւն միւլքի իլէ կէտիյինին 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 24 սէհիմ։

.. 4 .. 3500, Ռումէլի Հիսարընտա Ալբա-Լիմնի մահալլէսինտէ Գանը գուլա սօգաղընտա պիր գըթա թարլանընն պիւթիւնիւ։

.. 16 .. 1500, Զագմագճըլար եօգուշունտա Տայէ խաթուն մահալլէսինտէ վալիտէ խանը տէ. րունինտէ պիրինճի գարու թահ. թանիսինտէ թէրպիէն 40 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 100 զրշ. քիրալը քեարկիր 13 ինճիւ պիր պապ օտանընն 8 հիսսէտէն պիր հիսսէ կէտիյի իլէ միւլքինին 6 հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

.. 5 .. 8000, Գալաթատա Ա. լաճա Մէչճիտ մահալլէսինտէ ճէպ. պար սօգաղընտա թէրպիէն 70 զը. բա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ պիրըմա վէ 10 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէնզիլ։

.. 114 .. 1750, Էյտիրնէ Գա. բուսընտա Հաճի Մուհիտտին մա. հալլէսինտէ Ահմէ Զէյմէ ճատտէ. սինտէ թէրպիէն 25 զըրա արսա. տա մէպնի չէհրի 40 զրշ. քիրալը ախչապ 1 պապ խաֆֆաֆ տիւք. քեանը կէտիյինին նըսֆ հիսսէսի։

.. 3 .. վէ 1 վէ 2 վէ 29 վէ 30 . 35500 .. 7000, Գալաթատա Ճա. միի ճէտիտա մահալլէսինտէ Գուբ. ջունլու խանը տէրունինտէ թէր. պիէն 235 զըրա արսատա մէպնի ֆէվգանի վէ թահֆանի չէհրի 410 զրշ. քիրալը քեարկիր 5 պապ օ. տալարընը ըուպ հիսսէլերի։

.. 14 .. 4000, Զարշուի քէպիր. տէ Եունճու խանը տէրունինտէ թէրպիէն 25 զըրա արսատա մէպ. նի չէհրի 40 զրշ. քիրալը 1 պապ օտա կէտիյինին պիւթիւնիւ։

.. 28 .. 165, Եէտի—Գուլէ խա. րիճինտէ Ֆաթիհ մահալլէսինտէ ճամիի Շերիֆ սօգաղընտա չէհրի 3 զրշ. քիրալը ախչապ պիր պապ պագդալ տիւքքեանընընն պիւթիւն միւլքի իլէ 40 ադչէ իթիպարը իլէ 13½ ադ. չէսի։

.. 326 .. 4000, Իսկիւտարտա Տէպպաղլար մահալլէսինտէ Թօք թաշը ճատտէսինտէ թէրպիէն 55 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 25 զրշ. քիրալը ախչապ պիր պապ տէօքմէճի տիւքքեանընընն պիւ. թիւնիւ։

.. 25 .. 1666, Լալելիտէ Գը. զել Թաշ մահալլէսինտէ Զուգուր Զէյմէ սօգաղընտա թէրպիէն 60 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 80 զրշ. քիրալը քեարկիր 1 պապ թէ. նէքէճի տիւքքեանընընն 6 հիսսէ. տէն 1 հիսսէսի։

.. 14 .. 8000, Գասըմ բաշատա Սիւրուրի մահալլէսինտէ Ինճէ գամըշ սօգաղընտա թէրպիէն 70 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիրիմա վէ 100 զըրա պաղչէ վէ չէհրի 120 զրշ. քիրալը ախչապ պիր պապ մէնզիլ։

.. 210 .. 4000, Խասքէօյտէ Քի. րէմիտճի Ահմէտ Զէյէպի մահալ. լէսինտէ Խասքէօյ ճատտէսինտէ թէրպիէն 40 զըրա արսատա մէպ. նի 1 օտա վէ չէհրի 70 զրշ. քի. րալը պիր պապ հալլաճ տիւք. քեանընընն միւլք մա կէտիք նըսֆ հիսսէսի։

.. 3 .. 2000, Ցիվան Եօլունտա Ամիդ Ալի բաշա մահալլէսինտէ Սօֆճու խանը տէրունինտէ թէր. պիէն 60 զըրա արսատա մէպնի վէ չէհրի 100 զրշ. քիրալը 1 պապ օտանընն ըուպ հիսսէսի։

.. 1 .. 2666, Սիւլեյմանիյէ գուբ. պինտէ Թիրեաքի չարշըսընտա թէրպիէն 30 զըրա արսատա մէպ. նի չէհրի 62 զրշ. քիրալը պիլա հավա 1 պապ ախչապ աթթար տիւքքեանընընն սիւլիւս հիսսէսի։

.. 141 .. 12,500, Մահմուտ բա. շատա Հաճի Քէօչէք մահալլէսին. տէ Մահմուտ բաշա ճատտէսինտէ թէրպիէն 12 զըրա արսատա մէպ. նի չէհրի 150 զրշ. քիրալը մու. գատտէմա թօհֆեճը տիւքքեանը էլեէվմ պիլա հավա նիմ քեարկիր 1 պապ խուրատավաճը տիւքքեա. նընընն նըսֆ հիսսէսի։

.. 4 .. 5000, Գուլշկունճուգ գա. բիյէսինտէ Պաղդալ սօգաղընտա թէրպիէն պէր մուճիպլի չաբ 194 զըրա 5 բարմագ պիր գըթա մէն. զիլ արսասընընն պիւթիւնիւ։

.. 1 .. 6,250, Խասքէօյտէ Հաճի Շապան մահալլէսինտէ Պագըզը Պօսթան սօգաղընտա թէրպիէն վէ թախմինէն 3000 զըրա աէրու. նինտէ 2 օտա վէ 3 պիրըմա վէ 1 լիմնլուգ վէ պիր սալաշ գահվէ վէ սեէվի 2200 զրշ. քիրալը պիր գրթա պօսթանընն 120ից հիմտէն 15 սէհիմի։

.. 12 .. 1500 .. 850, Ալիան սէ. բայ գաբուսու խարիճինտէ Գօրու. ճու Մէհմէտ Զէյէպի մահալլէ. սինտէ Գայաֆաթ մէյտանընտա թէրպիէն 150 զըրա արսատա մէպ. նի չէհրի 80 զրշ. քիրալը ախչապ պիր պապ մարանկոզ տիւքքեանը. նընընն ըուպ հիսսէսի։

.. 7 .. 3750, Պապը ճաֆէրի խարիճինտէ Ամի Զէյէպի մահալ. լէսինտէ Եօղուրթճու սօգաղընտա թէրպիէն 25 զ.ըրա արսատա մէպ. նի ֆէվգինտէ 1 օտալը միւշթէմիլ վէ չէհրի 115 զրշ. քիրալը քեար. կիր պիր պապ թէրզի տիւքքեա. նընընն 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 22½ սէհիմի։

.. 15 .. 45,000, Սիւլեյմանիյէ. տէ Սիւլեյմանիյէ ճատտէսինտէ թէրպիէն վէ թախմինէն 200 զըրա արսա իւզերինէ մէպնի 12 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիրիմա վէ 120 զըրա մարպախ մահալլինի միւշ. թէմիլ ախչապ պիր պապ գօնա. զընն 3 ըուպ հիսսէսի։

.. 26 .. 1500, Ահմէտիյէտէ Սօ. ֆուլար մահալլէսինտէ Պագդալ սօգաղընտա 40 զըրա արսատա մէպնի պիր օտա վէ պիր գուլլու վէ 300 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէնզիլ։

.. 37 .. 2000, Ֆաթիհ գուբ. պինտէ Խէվաճէ խայրէտտին մա. հալլէսինտէ Սիւբիւրկէճի սօգա. զընտա թէրպիէն 15 զըրա արսա. տա մէպնի քեարկիր պիր պապ գօ. թուգճու տիւքքեանընընն նըսֆ հիսսէսի։

.. 19 .. 10000, Գուլէլի գուբ. պինտէ Մէսիհ բաշա մահալլէսին. տէ Ալչրխանէ ճատտէսինտէ թէր. պիէն 50 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ պիր սուֆա վէ 1 գուլլու վէ չէհրի 80 զրշ. քիրալը վէ թահ. թընտա մէտտուտ տիւքքեանընընն միւշ. թէմիլ ախչապ պիր պապ մէնզիլ։

.. 3 .. 400, Քէչէճիլերտէ Գա. բապաշ մահալլէսինտէ Գալֆա սօ. գընտա թէրպիէն 25 զըրա պիր գըթա մէնզիլ արսասը։

.. 1 .. 2200 .. 1750, Պօյաճը գարիյէսինտէ Քիլիսէ սօգաղընտա պերմուճիպը թէմէսիւլ 220 զըրա պիր գըթա ֆուրուն արսա. սընընն խուսմ հիսսէսի վէ հիսսէ. տարլարը թարաֆընտան հիսսէլէ. րինի ախտրէ ֆէրաղ իտէճէքլերի։

.. 42 .. 6250, Էյրի—Գարու գուրպինտէ Ավճը Պէյ մահալլէ. սինտէ Շեյէխանէ ճատտէսինտէ 120 զըրա արսա իւզերինէ մէպնի 5 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գուլլու վէ 300 զըրա պաղչէ յի միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէն. զիլին սիւլիս հիսսէսիյլէ, պաղ. չէնին ըուպ հիսսէսի վէ հիսսէ. տարլարը հիսսէլերինի մահլիւլ ի. լէ պէրապէր ֆիրուխթ իտէճէք. լերի։

.. 14 .. 12000, Էնրնավուտ գարիյէսինտէ Ունպարլը — Ցերէ ճատտէսինտէ 6 տէօնիւմ պիր գը. թա պաղ իլէ իբի տէօնիւմ պիր գրթա չիլէք թարլասը։

.. 299 .. 1500, Մահմուտ բաշատա Մահմուտ բաշա ճատ. տէսինտէ 60 զըրա արսատա մէպ. նի վէ 20 զըրա պաղչէ յի միւշթէ. միլ չէհրի 600 զրշ. քիրալը քեար. կիր պիրը պապ հասրլրճը տիւք. քեանընընն ըուպ հիսսէսի։

.. 4 .. 2500, Մահմուտ բա. շատա Պէզճիլէր սօգաղընտա 40 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 120 զրշ. քիրալը պիլա հավա քեար. կիր գահվէ վէ սուճու տիւքքեա. նընընն ըուպ հիսսէսի։

.. 301 .. 17500, Մահմուտ բաշատա Մահմուտ բաշա ճատ. տէսինտէ 70 զըրա արսատա մէպ. նի վէ 15 զըրա պաղչէ յի միւշթէ. միլ չէհրի 800 զրշ. քիրալը քեար. կիր պիր պապ հաղրրճը տիւք. քեանընընն ըուպ հիսսէսի։

(1) Ճիմիլէրին պաշարընտա իկ. հիզատաքի պուլունան բագդամար մահլիւլաթըն նիմէրօլարընը, իքինճի հիզատաքիէր լիրա Օսմանի 100 զուրուշտան օլարագ գըյմէթը մուխամ. մէնէլերինի վէ իւչինճի հիզատա պու. լունան բագդամար տախի պէտէլը միւ. զայէտէլերինի պիլտիրմէք տիրլէր։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՈՒՍԷ

Իյուլուլն 12ինճի կիւնիւնտէն ի. թիպարէն Մագրի ֆէօյիւնէ հա. ըէքէթ իտէն վաքտ բազար կիւն. լերի տախի սայիր կիւնլէր կիպի ախչամ սապահ իքի սէֆէր իճրա իտէճէք տիր։

9 իյուլ 1881

Պէյօղլու միւտտահի ումումիլիյինտէն կելէն իլան

Անթիգանը կարապետ աղանն ախզ ու սրբգաթ օլունան ագչէսինտէն տօ. լայը շիւպհէ իւզերինէ թահարրի օ. լունան պազը մահալլերտէ զուհուր իտէն պիր թագմ էշեան մէսրուգ ճանիպը էմանէթտէ զաթի իթիրիլ. միշ օլտուղունտան, օ մագուլէ էշեա. ը զայ օլանլարը Պէյօղլու միւտտահի ումումիլիյինտէ միւռաճաաթ իթմէսի ի. լան օլունուր։

8 իյուլ 97

ԷՄՆԻՌԷ ԷՇԵԱՍԸՆԱ ՏԱՒՐ ՊԷՕՑԻՒՐ ՏԷՐՕԶԻՒՐՕ

107 ՄՕՄՀԱՆԷ ՀՈՍՏԷՍԻՆՏԷ 107

ՍՊԻՐԻՏՕՆ ԳԱԲՈՒ ՎԷ Ժ. ԲԻԼԹԱՆ

Շու աթիտէքի պէօյիւք ֆապ. րիգալարըն վէքիլի։

Ակնօ էթիէն—Մաբէլէոպա թուղ. լա վէ քիրէսիտ վէ սագը վէ սարիէ։

Լօնկ Ֆիս էնէ—Մաբէլէ թաշը սէրթ վէ եուսուլագ։

Պէ Լիւզ է Գօմբանի—Կրէնօղ. Լէրպա. Բօթլան ֆիմէնթօսու վէ վա. լէնթին։

Շարլը Սիգար—Մաբէլէոպա. Պօ. ռու, քիւնք վէ էմալի։

Պէրնար Օպէր—Մաբէլէոպա. պաս. կիւլ վէ սարիր թէրազիլէր։

Մէզքիւր մազազատա կէրէք բարչա բարչա վէ կէրէք թօքտան օլմագ իւզրէ օբրարբէ գասլու. օլունմագտա տրը։

Պալատէ զիքր օլունան էշեան միմթէնէվիատան պաշգա, սէգ. քիւր մազազատա էպնիյէեէ տա. իր էշեան սարիէ մէսէլա Թրիէս. թէ թաշարը, Իթալիա մէրմէրլէ. րի, Մալթա թաշլարը, տէմիր քիրիշլեր վէ պունլարա միմասիլ էպնիյէյէ միթէալլիգ էշեա վէ էլվազիմաթը սարիէ մէվճուտ օ. լուպ, կէրէք բարչա բարչա վէ կէրէք թօքտան էհվէն ֆիէաթ. լարլա սաթըլմագտա տրը։

ՍՊԻՐԻՏՕՆ ԳԱԲՈՒ ՎԷ Ժ. ԲԻԼԹԱՆ

1881 փեւտր. 3

ԻԼԱՆ

Ըրկաթ բազարը իթթիսալինտէ էսիր բազարը տէրունինտէ վագը ճամիի չէրիֆ արսասընա մուէթա. սել 20 արշընն եիւզիւնտէ վէ 25 արշընն տէրինվէյինտէ ճէման 300 զըրա մրգտարը պիր արսա՝ էհվէն ֆիյաթլա սաթըլմագտա օլտու. զունտան, թալիպլիսի օլան զէվա. թընն Պաղչէ գարուսունտա Շեյխ Իսլամ խանը տէլրալ մէրքեզինէ վէ եախսոտ մաթպասմըզա միւռաճա. աթ իլլէմէլերի իլան օլունուր։

9—10

ՍԱԹԼԸԳ ԱՐՍԱ

Պէյօղլունտա Ինկիլիզ Սէրայը արգասընտա Գամէր խաթուն մա. հալլէսինտէ Գըլըճ սօգաղընտա 160 զըրա արսա սաթլըգ օլտու. զունտան, թալիպ օլանլարընն մաթ. պասմըզա միւռաճաաթ իլլէմէլերի իլան օլունուր։

ԽԱԶԻՆԷԻ ԷՎՐԱԳ

Խուլինէ էվրաֆ նամ թիւրքճէ բիսալէէին 17նճի ճիւզի տախի պու. տէֆա նէչր օլունմուշ վէ միւնտերիճաթը պերվէճէը աթի պուլուն. մուշ տրը։

Ասոր	Լոսդ
Մալիյէ լայէհսաը—Տապաբ.	Սուպհի բաշա.
Թէվֆիտ—Մանչոսդ.	Էքրէմ պէյ.
Միւնտճաթ—Մանչոսդ.	Ապտիւլ Հագ Համիտ պէյ.
Լօմբը ինսանի—Թէրֆէդ.	Խալիլ Բէմալ պէյ.

Նիւսխէսի 2 զրշ. տրը։

Ապօնէ օլմագ իսթեէեն զէվաթ Օգճուլար պաշընտա գրաաթխա. նէ միւտիրի Սարաֆիմ էֆֆենտիյէ միւրաճաաթ իյլեէճէքլեր տիր։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆՕՆԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Սերմայէ . . . . . 200,000,000 ֆրանգ.
Լոտա օլունան . . . . . 50,000,000 » .
Իհթիաթ սանտրզընտա մէվճուտ 80,000,000 » 29 սանթիմ

ՄԱԳԱԶԻՆԱՐԸ

ԼԻՕՆ	Ս. ԲԷԹԲԷՍՊՈՐԿ
ԲԱՐԻՍ	ՄԱՏՐԻՏ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	ՃԻՆԷՎՐԱ
ԼՕՆՏՐԱ	ԻՍԿԷՆՏԵՐԻԷ
ՎԻԷՆՆԱ	ՄԸՍԸՐ

Վէ սայըը պիր չօգ պէլտէլերտէ.

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պիճիմիզ պանգա մուամէլէլերինի տէր խահտ իտէր։
Էհամ իւզերինէ իգրազ իտէր. (էօտիւնճ վէրիր)։
Էհամ ըէհին պարագ հիսասը ճարի աչար։
Ֆրանսայա վէ սայըը էճնէպի մէմլէքէթլերինէ բօլիցա քեչիտէ իտէր։
Համիլինէ էտա օլունմագ իւզրէ գրէտիթօ քեաղըտարը վէրիր։
Պօրսա իշլերի իչիւն վերիլէն էմրլերի իճրա իտէր։
Էհամ հրվիզ իտէր։
Թէսլիմ օլունան նագտը գապուլ իտէր՝, վէ մուգապէլինտէ չէրայիթի մալիումէ իլէ պօնօլար վէրիր։

Սինանօլոպէ մաթբրը (իտարէսի). — Նումէրօ 10 Մէրթէպանի սօգաղը. — Եագուպ խան Ղալաթատա։

ԵԷՆԻՃԷ ԹԻԿԹԻՆ ՖԱՊՐԻԳԱՄԸ

ԳՕՆԹԻ ՎԷ ՇԱՀԻՆԻ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

109 ԳԱԼԱԹԱ ՍԱՆՏՐԳՃԸԼԱՐ ԻՉԻ 109

Պիզ աթիտէ ասհապը իսկալար՝ թիմաբէթճէ քեաֆֆէի մէսուլիյէթի իւզրիմիզէ ալարագ, պունտան ագէմ Գօնթի պիրատէրլերիյլէ միւշթէ. րէքէն Գալաթատա Սանտրգճըլար իչինտէ 130 նիմէրօտա քիւչատ էթ. տիյիմիզ տուխան ֆապրիգասը չինտիյէ գատար ֆէվգէյատէ իշլէմէքճէ վէ հէր վէճհիլէ միւշթերիլերիմիզին մէմնունիյէթինի ճէլպ իլէ չըգարլան թիւ. թիւնլէր բայիսալը օլմասը վէ նէվէրինէ կէօրէ ֆիյաթընն էհվէնինի. թի ճիւմէ թարաֆընտան թահսին օլունմագտա վէ հաֆթա պիր ա. գըթատա պէրու տէրօզիթօլարըմըզա թիւթիւն եէթիշտիրիլմէմէճէ խտի. Պու քէրրէ միւշթերիլերիմիզի կէրեկ չէվիրմէմէք վէ տահա իլերի կիթ. մէք իւզրէ պիլ մէճմուրիյէ ֆապրիգա վէ տէրօզիթօմրը մահալը մէգ. քիւրաէ զայէթ վասի վէ մամուլաթըմըզընը իսթիապընա էկէր ճիհէթ էվերիշլի պուլունան 109 նիմէրօյու ֆապրիգայա նագլ իյէմէք։

Պունտան պէօյլէ Ոթանպօլ վէ թաշրա վէ էվրօբատան՝ թիմիթիւն իրսալը հագգընտա վիրուա իտէն էվամիրի սատթը սատթընա իճ. րա էտպիլէճէյիմիզ կիպի, թիւթիւնլերին բայիսալը վէ ճիւմէնին տը. մաղընա ալըսըրըրլան լէգզէթի աէյիշտիրմէմէք իւզրէ պու ֆապրիգ տախի թիւթիւն չզան մահալլերէ վէ պախուսուս նէնիճէյէ մալիումա. թը թամամ ասհապընտան մէմուրլար իպամ գըլընմըշ տրը։ Միւշթերիլէ. րիմիզին մէմնունիյէթինի ճէլպ իթմէք վէ իսթէտիքլերի գօգուլու վէ տրմաղընա էլվէրիշլի տուխան վէրմէք արզուսընտա պուլունմըրըմիզ. տան, թալիպլերինին լութֆէն ֆապրիգամըզա թէնէզզիլ պուլյուլմա. լերինի ըէճա, վէ պունտան պէօյլէ դայրը մագթու նէվինին 150 լիք. 200 լիւք. 300 լիւք վէ տահա ֆէվգէյատէ ճինսլերինտէն կէրէք թիւթիւն վէ կէրէք սիկարա տէրօզիթօմըզտա մէվճուտ պուլաճագլարընը թավ. սիյէ իտէրիզ։

Սոնրան մահալլէ. — Գալաթատա Սանտրգճըլարտա Ն. 109. — Զընտան գարու Զէօմյէքճիլերտէ Ն. 29. — Էմին էօնինտէ Ն. 36, վէ ճիւմէ տուխան սաթընճըլարտա։

Զէյ. — Սայէի Շահանէտտէ Էվրօբայա իրսալ իտէճէյիմիզ տուխան. լերին պանտրոլ ըէսմինտէն մուաֆիյէթինէ տայիր իսթիյազ տախի թահ. սիլի տիմիզ օլտուղունտան, Էվրօբատա պուլունան թալիպլերիմիզին պու ճիհէթլէ եիւզտէ եիրմի ֆայտէմէնա օլաճագլարընը իլավ վէ իլան էյլերիզ։

ՏԻՄԻՐԳԱԲՈՒԼԵԱՆ ՊԻՐԱՏԵՐԼԷՐ

ՍԱՐԱՖԻՃԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐԹԱՍԸ

Լօնտրա, 21 Սեպտ.

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Լիր.	99- 5/16
Օսմ. էհամը աչըլը	16- 5/8
» » ղարանը	16- 5/8
Իսթիգրազ 65	18- 7/8
» 69	18- 1/2
» 71	76- 5/8
» 72	29- 3/4
» 73	18- 5/8
Օսմանը պանգաբ	19- 1/8
Մըսըր տույուն. մութա հրաէ	75- 1/8
» իսթիխզարը	91- 1/8
Բուսխա իսթիգրազը	96-
Գամպիո Բարիզ 9 այ վաստ	–

Փարիզ, 21 Սեպտ.

Ֆրանս. էհամ. 3 % ֆր.	84 85
» » 5 գրօնուզ	116-65
Օսմ էհամը աչըլը	16 85
» » ղարանը	16-87
Իսթիգրազ 65 ֆր.	–
» 69	95-
» 73	95-
Մըսըր ֆօնտ. մութա հրաէ	384-37
Գրէսի Լիօնէ	955-
Օսմանը պանգաբ	743-75
Բուսխի չըմէնաբֆիրի	56-50
Իթալիա էհամը	39 75
Գամպիո Լօնտրա 3 այ վաստ	25-35

Վիէննա, 21 Սեպտ.

Աֆիօ ֆիօրին	–
Բուսխի չըմէնաբֆիրի	26-50

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐԹԱՍԸ

Էդ. սաս. տիւն ագչ. գաբ. 18 01
Գաբ. բանկան աչըլը 18-05
Իսթիգ. 63 (Մութաֆ) 6 % ֆ. 92-
» 65 » 6 % ֆ. 92-
» 69 (Բինար) 6 91-
» 72 (Գօն տիւ Թրէզոր) 29 50
» 73 6 % ֆ. 90-
Բուսխի չըմէնաբֆիր 3 54-25
Ագճէ ֆայիզի 09-
Ըրբոր Ղրշ 00-
Հավալէտիզ » 30-

ԳԱՆԴ ԱԳԻՏՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ	7-10
Սամսոլ պանգաբը	12-
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5-18
Թրամվայ	3-80

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ԳԻՆԱԲԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	107-16
Մէթալիք »	204-10
Պէչլիք »	207-20
Ակթիլեդ »	126-
Պագրը »	670-
Գայմէ »	1050-
Ինկիլիզ լիրասը	109-16
Ֆրանսըզ ալթունու	87- 6
Փոլ	89-26
Գրիմից ալթունու	51-05
Գարպան գայմէի	8-62